

T.C.

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI

İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü

SIKÇA SORULAN SORULAR

Eylül, 2018

İÇİNDEKİLER.....	2
1. 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu’nun uygulama kapsamı nedir?	11
2. İşyerindeki çırak ve stajyerler de Kanun kapsamında mıdır?	11
3. 6331 sayılı Kanunda yer alan işveren vekili kimdir?	12
4. İşverenin iş sağlığı ve güvenliği hizmetleri ile ilgili yükümlülükleri nelerdir?	12
5. İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamında işyerinde İSG profesyonellerinin görevlendirilmesi ne zaman yürürlüğe girecektir? ...	14
6. İş sağlığı ve güvenliği hizmetleri kamu kurumlarında nasıl sağlanır?	15
7. İş sağlığı ve güvenliği hizmetinin işverence üstlenilmesi için şartlar nelerdir?	16
8. İşveren veya işveren vekili olarak alınan sertifika kaç işyerinde kullanılabilir?	17
9. Kamu kurumlarında İSG Profesyonellerinin görevlendirilmesi nasıl sağlanır?	17
10. 6331 sayılı iş sağlığı ve güvenliği kanunu neden ertelendi?	17
11. İş sağlığı ve güvenliği alanında işverenlere yönelik destek ve teşvik uygulamalarınız nelerdir?	18
12. İSG profesyonellerinin (işyeri hekimi, iş güvenliği uzmanı, diğer sağlık personeli) yetkileri nelerdir?	18
13. İş güvenliği uzmanları ve işyeri hekimlerinin hizmet süreleri nasıl belirlenir?	19
14. Kamu kurumlarında İSG Profesyonellerine ödenecek ücretler nasıl belirlenir?	20

15. Kamu kurumlarında İSG kurulu nasıl oluşturulur?	21
16. İş kazası ve meslek hastalıklarının kayıt ve bildirimi nasıl yapılır?	21
17. Asıl işveren-alt işveren ilişkisi bulunan işyerlerinde İSG hizmetleri ile ilgili yükümlülükler nasıl yerine getirilir?	22
18. Geçici veya belirli süreli işlerde işverenin iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili yükümlülükleri nelerdir?.....	23
19. Sağlık gözetimi kapsamında yükümlülükler nelerdir, muayeneler hangi periyotlar ile yapılmalıdır?	23
20. Çalışanın sağlığının uygun olmaması nedeniyle işi yürütemeyecek olması nasıl belgelenir ve kendisine başka görev verilebilir mi? .	24
21. Kişisel verilerin korunması kapsamında çalışanların sağlık kayıtlarına ilişkin verilerin eski işverenden alınması mümkün müdür? 26	
22. İşverenin onaylı deftere ilişkin yükümlülüğü nedir?	27
23. OSGB' lerden alınan İSG hizmetlerinin geçerliliği nedir?	28
24. İşyeri tehlike sınıfı nasıl belirlenir?	28
25. İşyeri tescil değişikliği nasıl yapılır?.....	29
26. NACE kodunu/Altılı faaliyet kodunu bulamayan işyerleri ne yapmalıdır?.....	29
27. Küçük ölçekli işletmeler için ne gibi destekler sunulmaktadır?	29
28. Mesleki eğitimler nerelerden alınır?	29
29. Hangi işyerlerinde risk değerlendirmesi yapılmalıdır?.....	30
30. Risk değerlendirmesi kimler tarafından yapılır?	30
31. Asıl işveren ve alt işveren ilişkisinin bulunduğu işyerlerinde risk değerlendirmesi nasıl yapılır?	31

32. Risk değerlendirmesi hangi yöntemle yapılacaktır?	31
33. Yüksekte alışma eğitimi verebilmek için herhangi bir sertifikaya sahip olmak gerekir mi?	31
34. Hangi işlerde günde azami 7,5 saat çalışma yapılır?	32
35. Hangi işlerde fazla çalışma yapılamaz?	33
36. Geçici görevlendirme ile başka bir işyerinde görevlendirilen çalışanların iş sağlığı ve güvenliği hizmetleri nasıl sağlanır?	33
37. Elektrik ve elektronik mühendisleri elektrik ile ilgili tesisatın periyodik kontrollerini yapabilir mi?	34
38. İş güvenliği uzmanı, İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik kapsamında destek elemanına verilmesi gereken yangın eğitimini verebilir mi?	34
39. İktisat, alışma ekonomisi ve işletme gibi bölümleri bitirenler iş güvenliği uzmanı olabilir mi?	35
40. Diğer sağlık personelleri hangi işyerlerinde görevlendirilmektedir?	35
41. Hangi disiplinlerden mezun olanlar işyerlerinde diğer sağlık personeli olarak görevlendirilebilir?	35
42. İşyerinde görevlendirilecek çalışan temsilcisi sayısı nasıl belirlenir?	35
43. İşverenin işyerinde kreş açma ile ilgili yükümlülüğü nedir?	36
44. İSG mevzuatına uygunsuzluk hâlinde idari para cezası ne kadardır?	37
45. İşyerinde iş makinalarının kullanımı için sertifika şartı var mıdır?	37
46. Çalışma ortamı ölçümleri nereye yaptırılır?	38
47. İş ekipmanlarının periyodik kontrollerini kimler yapmaya yetkilidir?	38

48. İş ekipmanlarının periyodik kontrollerini yapmaya yetkili kişilerin Bakanlığa bildirim zorunluluğu başladı mı?	38
49. İş ekipmanlarının periyodik kontrollerine ilişkin sürecin işleyişi hakkında bilgi verebilir misiniz?	38
50. Çalışanlara verilecek iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinde ne gibi yenilikler yapılmıştır?	39
51. Öteleme süresince iş sağlığı ve güvenliği hizmetleri kamu kurumlarında nasıl sağlanır?	40
52. Kamuda İSG profesyonellerinin görevlendirilmesi ne zaman yürürlüğe girecektir?	40
53. İşyeri hekimi tarafından yazılan reçetelerin ödenmesi için gereken hususlar nelerdir? (e-reçete)	41
54. Ortak Sağlık ve Güvenlik Birimi (OSGB) /Eğitim Kurumu (EK) başvuru/vize/adres değişikliği başvurusunda bulundum. İşlemleri nasıl takip edebilirim?	41
55. OSGB başvuru işlemlerinde hangi belgeler istenmektedir?	42
56. Eğitim Kurumu başvuru işlemlerinde hangi belgeler istenmektedir?	42
57. OSGB'ler hangi katlarda kurulabilir?	42
58. 2018 yılı OSGB ve Eğitim Kurumu belge bedelleri ne kadardır?	42
59. Belge ücreti ne zaman yatırılmalıdır?	43
60. Belge ücreti bölümünde yer alan “Belgeler uygundur. Sorgu sonucu gelince belge ücreti istenecektir.” ibaresi ne anlama gelmektedir?	43
61. OSGB / Eğitim Kurumu adres değişikliği/vize/unvan değişikliği işlemlerinde yetki belgesinin aslı ne zaman gönderilmelidir?	43
62. OSGB / Eğitim Kurumu adres değişikliği işlemleri sonucunda vize tarihimiz değişir mi?	43
63. OSGB / Eğitim Kurumu adres değişikliği işlemlerinde prosedür nedir?	43

64. OSGB / Eğitim Kurumu adres değişikliği başvurusunda bulundum, taşınabilir miyim?	44
65. Hisse devri/plan değişikliği / gezici İSG aracı/basit hizmet lab. ile ilgili Genel Müdürlüğe bildirim yapmak gerekir mi?.....	44
66. OSGB / Eğitim Kurumu yetki belgemi iptal etmek istiyorum. Ne yapmalıyım?.....	44
67. OSGB olarak hizmet verdiğimiz adreste başka bir iş yapmak istiyorum. Bunun bir sakıncası var mıdır?.....	44
68. Eğitim programı girişi yapan kurumların A sınıfı iş güvenliği uzmanlığı ve B sınıfı iş güvenliği uzmanlığı eğitim programlarında lisans diploması yüklemesi gerekli midir?	44
69. Yetki belgesi askıda olan bir kurum vize işlemini yapabilir mi?	45
70. Hem iş güvenliği uzmanlığı hem de işyeri hekimliği ve diğer sağlık personeli eğitimi vermeye yetkili bir eğitim kurumu kaç adet tam zamanlı eğitici ile sözleşme yapmalıdır?	45
71. Hem iş güvenliği uzmanlığı hem de işyeri hekimliği ve diğer sağlık personeli eğitimi vermeye yetkili bir eğitim kurumu yetkisinin bir kısmını iptal edebilir mi?	45
72. İSG profesyonellerine ait belgelerin vize süresi nedir? Vize süresi dolduktan sonra vize işlemi gerçekleştirilebilir mi?	45
73. Vize başvurusu nasıl yapılır ve nasıl takip edilir?	46
74. İSG Profesyonelleri e-İmzalı belgeyi nasıl temin etmektedir?.....	46
75. Belge almaya hak kazandıktan sonra belge ücreti belirli bir sürede yatırılmadığı takdirde hak kaybı olur mu?	46
76. Kimler iş güvenliği uzmanı olabilmektedir?	46
77. İSG Profesyonellerine ait belge ve vize ücretleri ne kadardır?	47
78. İş güvenliği uzmanlarının İSG-KÂTİP üzerinden yapılmış olan sözleşmelerinin fiili çalışmadan sayılmasında dikkat edilen hususlar nelerdir?	47

79. İş hijyeni laboratuvarı kurmak istiyorum. Ne yapmalıyım?	47
80. İşyerimde iş hijyeni ölçümleri yaptırmak istiyorum. Ne yapmalıyım?	48
81. “Asbest” konusunda farkındalık oluşturmak için ne tür çalışmalar yürütülmektedir?	48
82. Kişisel Koruyucu Donanım (KKD) nedir?	49
83. Kişisel Koruyucu Donanımların İş Sağlığı ve Güvenliğindeki yeri ve önemi nedir?	49
84. Bakanlık Kişisel Koruyucu Donanımların denetimini nasıl yapmaktadır?	50
85. Güvenli ürün nedir?	50
86. Güvensiz ve uygunsuz Kişisel Koruyucu Donanımlara ne tür yaptırımlar uygulanmaktadır?.....	50
87. Güvensiz ürünlere ilişkin bilgileri nereden öğrenebiliriz?.....	50
88. Türkiye’de Onaylanmış Kuruluş var mı? Onaylanmış Kuruluşların Listesini nereden bulabilirim?	51
89. İmalatçı herhangi bir Onaylanmış Kuruluş'u seçme özgürlüğüne sahip midir?	51
90. KKD ile ilgili Uyumlaştırılmış Standartları nereden bulabilirim?	51
91. CE işareti ne anlama geliyor? Zorunlu mudur?	51
92. Ürün seçiminde nelere dikkat etmemiz gerekir? Güvensiz ürün nasıl anlaşılır?	51
93. OSGB’lerin mevzuata uygun çalışmasını sağlamak için ne yapılmaktadır?	52
94. Eğitim kurumlarının mevzuata uygun çalışmasını sağlamak için ne yapılmaktadır?	52
95. İSG profesyonellerinin mevzuata uygun çalışmasını sağlamak için ne yapılmaktadır?	52

96. Bakanlık işyerlerini elektronik olarak denetleyecek mi?	52
97. Veri setlerinde yer alan bilgileri gönderme yükümlülüğümüz ne zaman başlamaktadır?	53
98. İşveren olarak İBYS - bilgi yönetim sistemine dair sorumluluklarımız nelerdir?	53
99. OSGB olarak bilgi yönetim sistemine dair sorumluluklarımız nelerdir?	53
100. İş güvenliği uzmanı olarak bilgi yönetim sistemine dair sorumluluklarımız nelerdir?	54
101. İBYS kapsamında geçmişe yönelik veri gönderimi olacak mı?	54
102. Veri setlerinin içinde neler olacak?	54
103. İşyerimizde yazılıma girmiş olduğumuz veriler için belge düzenleme yükümlülüğümüz ortadan kalkacak mı?	55
104. İşyerimde işyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanının farklı yazılımlar kullanabilmesi mümkün mü?	55
105. Entegratör firma olabilmek için ne yapmalıyım?	55
106. Kullanmakta olduğumuz bir yazılım var; değiştirmemiz gerekecek mi?	55
107. Entegratör firma bilgilerine nasıl ulaşabilirim?	55
108. OSGB olarak yazılımı kullandığımızda işveren de bir yazılım alacak mı?	56
109. Hangi yazılım programını kullanacağıma nasıl karar vereceğim?	56
110. Yazılım kullanırken İSG profesyonelleri olarak nelere dikkat etmeliyiz?	56
111. Maden ocakları için İSG açısından yürütülen çalışmalarınız nelerdir?	56
112. Maden ocaklarında, Bakanlığınızın Kanuni düzenlemeler kapsamında son çalışmaları nelerdir?	57

113. Kömür sektörüne yönelik ayrı iş sağlığı ve güvenliği kanunu çıkarılmasına ilişkin bugüne kadar yapılan çalışmalar nelerdir?	58
114. Yer altı kömür madenciliğinde iş sağlığı ve güvenliği denetimi yapan en az bir elemanın zorunlu daimi olarak çalışması için bir düzenleme var mı?	59
115. İş güvenliği uzmanlarının ve işyeri hekimlerinin mesleki olarak örgütlenebilmeleri için gerekli yasal düzenlemeler yapılmış mıdır?59	
116. Kömür havzalarında, iş hijyeni ölçüm, test ve analizlerini yapacak akredite firmaların kurulmasına yönelik teşvikler sağlanmış mıdır?	60
117. Ülkemiz madenlere dair uluslararası sözleşmelere taraf mıdır?.....	60
118. Madencilikte taşeronlaşmaya dair çalışmalar nelerdir?	61
119. Konut üretiminde, iş güvenliği ve şehircilik anlamında yeni kriterler konulması düşünülmekte midir?	61
120. İnşaatlarda yaşanan iş kazalarını ve ölüm vakalarını azaltmak üzere Bakanlığınızın ne gibi iş güvenliği politikaları üzerinde çalışmaktadır?	61
121. Bakanlığınızın, Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) nün 1988 tarihli, 167 sayılı İnşaat İşlerinde Sağlık ve Güvenlik Sözleşmesinin onaylanması yönünde herhangi bir hazırlığı, çalışması veya girişimi var mıdır?	63
122. İnşaatlarda güvensiz bir çalışma ortamı görüldüğünde nereye başvurulmalıdır?	63
123. İnşaatlarda iş kazalarının en yoğun olduğu yüksekten düşmelere yönelik ne tür çalışmalar yapmaktasınız?	63
124. Bakanlığınızın yapı sektöründe iş sağlığı ve güvenliğine yönelik yürüttüğü çalışmalar nelerdir?	65
125. Tarım sektöründe 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu öncesi ve sonrasını kıyasladığımızda öne çıkan hususları özetleyebilir misiniz?	67
126. Emek yoğun bir sektör olan tarım sektöründe risk faktörlerinin en aza indirilmesi için Genel Müdürlük olarak politika ve tedbirleriniz nelerdir?	67

127.Bakanlığınızın, (ILO) nün 184 Sayılı Tarımda İş Sağlığı ve Güvenliği Sözleşmesinin onaylanması yönünde çalışması var mıdır?	68
128.Tarım sektöründe hedeflenen iş sağlığı ve güvenliği koşullarının sağlanması için Genel Müdürlük olarak yürüttüğünüz faaliyetler nelerdir?	68
129.İSGÜM Kişisel Koruyucu Donanımlar Test Laboratuvarı'nda hangi KKD testleri yapılmaktadır?.....	70
130.KKD Laboratuvarı'na test yaptırmak için nasıl bir yol izlenmelidir?	70
131.Ölçüm noktaları nasıl belirlenir?	70
132.Ölçüm sonuçları nasıl değerlendirilir?	70
133.Ortam ölçümü mü kişisel maruziyet ölçümü mü yapılmalıdır?	70

1. 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun uygulama kapsamı nedir?

6331 sayılı Kanun, kamu ve özel sektöre ait bütün işlere ve işyerlerine uygulanmakla birlikte bu işyerlerinin işverenleri ile işveren vekilleri, çırak ve stajyerler de dâhil olmak üzere tüm çalışanları kapsar.

Fabrika, bakım merkezi, dikimevi ve benzeri işyerlerindeki kiler hariç Türk Silahlı Kuvvetleri, genel kolluk kuvvetleri ve Milli İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığının faaliyetleri, afet ve acil durum birimlerinin müdahale faaliyetleri, ev hizmetleri, çalışan istihdam etmeksizin kendi nam ve hesabına mal ve hizmet üretimi yapanlar ve hükümlü ve tutuklulara yönelik infaz hizmetleri sırasında, iyileştirme kapsamında yapılan iş yurdu, eğitim, güvenlik ve meslek edindirme faaliyetlerinde çalışanlar anılan düzenleme kapsamında değildir.

2. İşyerindeki çırak ve stajyerler de Kanun kapsamında mıdır?

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kamu ve özel sektöre ait bütün işlere ve işyerlerine, bu işyerlerinin işverenleri ile işveren vekillerine, çırak ve stajyerler de dâhil olmak üzere tüm çalışanlarına faaliyet konularına bakılmaksızın uygulanmaktadır. Söz konusu Kanun ile çırak ve stajyerlerin kapsama dâhil edilerek mesleki risklerden korunmaları ve sağlıklı ve güvenli bir ortamda çalışmaları güvence altına alınmıştır.

Dolayısıyla diğer çalışanlar gibi çırak ve stajyerler için de işverenin 6331 sayılı Kanun kapsamında yükümlülükleri söz konusudur. Örneğin İSG hizmet alımında çalışan sayısına dahil edilmesi zorunlu olmayan çırak ve stajyerlere de iş sağlığı ve güvenliği eğitimleri verilmelidir. Bu yükümlülükler, bu kişilerin mesleki eğitim görecekları işyerlerinin işverenleri tarafından sağlanmalıdır.

3. 6331 sayılı Kanunda yer alan işveren vekili kimdir?

6331 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında “İşveren adına hareket eden, işin ve işyerinin yönetiminde görev alan işveren vekilleri, bu Kanunun uygulanması bakımından işveren sayılır.” ifadesi bulunmaktadır.

Bu kapsamda; kamu kurumları dahil işyerlerinde kurumu/işyerini ve teşkilatını temsile, sevk ve idareye yetkili, teşkilatın en üst amiri ile bu amirin emrinde ve onun yardımcısı olup hizmetleri amir adına, amirin direktif ve emirleri yönünde mevzuat hükümlerine uygun olarak düzenlemek ve yürütmekle yükümlü olan kişiler işveren vekili olarak kabul edilir. Örneğin bakanlıklarda; bakan ve müsteşar, kurumlarda kurum başkanı ve yardımcısı, illerde il müdürü ve yardımcısı işveren vekili olarak değerlendirilir.

4. İşverenin iş sağlığı ve güvenliği hizmetleri ile ilgili yükümlülükleri nelerdir?

6331 sayılı Kanun uyarınca işverenler, işyerlerinde alınması gereken iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerinin belirlenmesi ve uygulanmasının izlenmesi, iş kazası ve meslek hastalıklarının önlenmesi, çalışanların ilk yardım ve acil tedavi ile koruyucu sağlık ve güvenlik hizmetlerinin yürütülmesi ile yükümlüdür.

İşverenin genel yükümlülükleri, Kanunun özellikle 4 üncü maddesinde düzenlenmiş olup 6331 sayılı Kanun; 30.12.2012 tarihinden itibaren bütün işverenlere aşağıda özetlenen yükümlülükleri getirmiştir:

- İşyerinde risk değerlendirmesi yapılması,
- Acil durum planlarının hazırlanması, yangınla mücadele ve ilk yardım çalışmalarının yapılması,
- Tahliye planının yapılması,
- İş kazası ve meslek hastalıklarının kayıt ve bildiriminin yapılması,
- Sağlık gözetiminin gerçekleştirilmesi,
- Çalışanların bilgilendirilmesi,
- Çalışanların iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin verilmesi,

- Çalışan temsilcisinin/temsilcilerinin görevlendirilmesi,
- Elli ve daha fazla çalışanın bulunduğu ve altı aydan fazla süren sürekli işlerin yapıldığı işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliği kurulu kurulması,
- Diğer işverenler ile İSG çalışmalarında koordinasyonun sağlanması.

Bu amaçla işverenler; çalışanları arasından ilgili yönetmeliklerde belirtilen nitelikleri haiz bir veya birden fazla işyeri hekimi, iş güvenliği uzmanı görevlendirir. İşyeri hekimlerinin nitelikleri, çalışma süreleri vs. ile ilgili hususlar 20.7.2013 tarihli ve 28713 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan İşyeri Hekimi ve Diğer Sağlık Personelinin Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelikte; iş güvenliği uzmanlarının nitelikleri ile ilgili bilgiler ise 29.12.2012 tarihli ve 28512 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelikte bulunmaktadır. On ve daha fazla çalışanı olan çok tehlikeli sınıfta yer alan işyeri işverenleri ayrıca diğer sağlık personeli görevlendirmek ile yükümlü olup işyerinde tam süreli işyeri hekimi görevlendirildiği takdirde diğer sağlık personeli görevlendirilmesi zorunlu değildir. İşverenler, işyerinde gerekli niteliklere sahip personel bulunmaması hâlinde yukarıda yer verilen yükümlülüklerinin tamamını veya bir kısmını, OSGB’lerden hizmet alarak yerine getirebilir.

Diğer taraftan belirlenen niteliklere ve gerekli belgeye sahip olması hâlinde, tehlike sınıfı ve çalışan sayısı dikkate alınarak, bu hizmetin yerine getirilmesini işveren kendisi üstlenebilir. Belirlenen niteliklere ve gerekli belgeye sahip olmayan ancak 50’den az çalışanı bulunan ve az tehlikeli sınıfta yer alan işyeri işverenleri veya işveren vekilleri, Bakanlıkça ilan edilen eğitimleri tamamlamak şartıyla işe giriş ve periyodik muayeneler ve tetkikler hariç iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini kendileri yürütebilirler. Anılan eğitimler Genel Müdürlükle protokol imzalamış kurum, kuruluşlar veya üniversiteler aracılığıyla verilmektedir.

İşverenler ayrıca; işyerinde görev yapan işyeri hekimi, iş güvenliği uzmanı ve diğer sağlık personeli ile hizmet alınan OSGB’lerin İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununa göre geçerli yetki belgesi ile görevlendirilmesinden sorumludur. İş sağlığı ve güvenliği hizmetleri ile ilgili görevlendirilen personelin etkin bir şekilde çalışması amacıyla gerekli kolaylığı sağlamak ve bu hususta planlama ve düzenleme yapmakla, görevlendirdiği kişi veya OSGB’lerin görevlerini yerine getirmeleri amacıyla araç, gereç, mekân ve zaman gibi gerekli bütün ihtiyaçlarını karşılamakla, işyerinde sağlık ve güvenlik hizmetini yürütenler arasında işbirliği ve koordinasyonu sağlamakla, görevlendirdiği kişi veya hizmet aldığı OSGB’ler tarafından iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili mevzuata uygun olan ve yazılı olarak bildirilen tedbirleri yerine getirmekle, işyeri hekimi, iş güvenliği uzmanı ve

diğer sağlık personelinin görevlerini yerine getirebilmeleri için, Bakanlıkça belirlenen sürelerden az olmamak kaydı ile yeterli çalışma süresini sağlamakla, çalışanın ölümü veya maluliyetiyle sonuçlanacak şekilde vücut bütünlüğünün bozulmasına neden olan iş kazası veya meslek hastalığının meydana gelmesinde ihmali yargı kararı ile kesinleşen işyeri hekimi veya iş güvenliği uzmanını Genel Müdürlüğe bildirmekle, Bakanlıkça belirlenecek iş sağlığı ve güvenliğini ilgilendiren konularla ilgili bilgileri, İSG-KÂTİP sistemi üzerinden Genel Müdürlüğe bilgi vermekle yükümlüdür.

İş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini yürütmek üzere işyerinden personel görevlendirilse veya OSGB'lerden hizmet alınsa bile işverenin bu hizmetlere ilişkin yükümlölükleri ve sorumlulukları devam eder.

5. İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamında işyerinde İSG profesyonellerinin görevlendirilmesi ne zaman yürürlüğe girecektir?

18/6/2017 tarihli ve 7033 sayılı Kanun ile 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun yürürlüğe ilişkin 38 inci maddesi;

“**MADDE 38** – (1) Bu Kanunun;

a) (Değişik: 12/7/2013-6495/56 md.) 6 ve 7 nci maddeleri;

1) 4857 sayılı İş Kanununun mülga 81 inci maddesi kapsamında çalışanlar hariç kamu kurumları ile 50'den az çalışanı olan ve az tehlikeli sınıfta yer alan işyerleri için 1/7/2020 tarihinde, (1) (2)

2) 50'den az çalışanı olan tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerleri için 1/1/2014 tarihinde,

3) Diğer işyerleri için yayımı tarihinden itibaren altı ay sonra,

b) 9, 31, 33, 34, 35, 36 ve 38 inci maddeleri ile geçici 4, geçici 5, geçici 6, geçici 7 ve geçici 8 inci maddeleri yayımı tarihinde,

c) Diğer maddeleri yayımı tarihinden itibaren altı ay sonra,

yürürlüğe girer.”

şeklinde düzenlenmiştir. Buna göre, 50'den az çalışanı olan tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan özel sektöre ait işyerlerinde Kanun'un 6 ve 7. maddeleri yürürlüğe girmiştir. 50'den az çalışanı olan az tehlikeli sınıfta yer alan özel sektöre ait işyerlerinde ise anılan maddeler 1/7/2020 tarihinde yürürlüğe girecektir.

Ayrıca anılan maddenin birinci fıkrasının (a) bendinin 1 numaralı alt bendi; “*Bu Kanunun; 4857 sayılı İş Kanunu'nun mülga 81 inci maddesi kapsamında çalışanlar hariç kamu kurumları ile 50'den az çalışanı olan ve az tehlikeli sınıfta yer alan işyerleri için 1/7/2020 tarihinde yürürlüğe girer.*” şeklinde değiştirilmiştir.

Söz konusu değişiklik 4857 sayılı İş Kanunu'nun mülga 81'inci maddesi kapsamında 50'den az çalışanın bulunduğu kamu kurumlarını kapsamakta olup bu işyerlerinde iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi görevlendirilmesi ile ilgili hükümlerin 1/7/2020 tarihinde yürürlüğe girmesine yöneliktir. Bununla birlikte meri Kanunun işyerinde risk değerlendirmesi yapılması, çalışanların İSG eğitimlerinin verilmesi, acil durum planlarının hazırlanması ve tatbikatların yapılması, sağlık gözetimi vs. diğer hükümleri yürürlükte olup işveren yükümlülüğü tüm işyerleri için devam etmektedir.

6. İş sağlığı ve güvenliği hizmetleri kamu kurumlarında nasıl sağlanır?

18/6/2017 tarihli ve 7033 sayılı Kanun ile 6331 sayılı Kanun'un 38 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendinde yer alan "1/7/2017" ibaresi "1/7/2020" şeklinde değiştirilmiş olmakla birlikte meri Kanun'un risk değerlendirmesi, acil durum planları, yangınla mücadele, sağlık gözetimi, iş kazalarının bildirimi, çalışanlara iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin verilmesi, çalışanların bilgilendirilmesi, çalışan temsilcisinin veya temsilcilerinin görevlendirilmesi, iş sağlığı ve güvenliği kurulu kurulması gibi hükümleri yürürlükte dir. Bu kapsamda İSG profesyoneli görevlendirme yükümlülüğü yürürlüğe girmemiş İdarelerde;

- 29/12/2012 tarihli ve 28512 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliğinin geçici birinci maddesi uyarınca işyerlerinde risk değerlendirmesi anılan Yönetmeliğin altıncı maddesinde tanımlanan ekip içerisinde işyeri hekimi, iş güvenliği uzmanı bulunmaksızın diğer ekip üyeleri tarafından yerine getirilebilir.
- Çalışanlara verilecek iş sağlığı ve güvenliği eğitimleri ile ilgili olarak 15/5/2013 tarihli ve 28648 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin "Eğitimi verebilecek kişi ve kuruluşlar" başlıklı 13 üncü maddesinde çalışanların iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin kim ya da hangi kurum/kuruluş tarafından verilebileceği hüküm altına alınmış olup iş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi istihdam edilmediği takdirde anılan hükümdeki diğer alternatiflerden bu eğitimlerin sağlanabileceği açıklanmıştır.
- 18/6/2013 tarihli ve 28681 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmeliğin "İşverenin yükümlülükleri" başlıklı 5 inci maddesine göre acil durum planlarını hazırlayacak olanlara atıf yapılmamış olup söz konusu planların hazırlanması işverenin yükümlülüğündedir.
- Sağlık gözetimi hususundaki yükümlülükler, işyeri hekimi görevlendirilmesi yükümlülüğü işyeri için yürürlüğe girene kadar, Kanun öncesinde olduğu gibi kamu sağlık hizmeti sunucuları tarafından da düzenlenebilmektedir.

- 18/01/2013 tarihli ve 28532 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanan İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulları Hakkında Yönetmelikte yer alan geçici 1 inci maddenin birinci fıkrasında "6 ncı madde uyarınca oluşturulacak kurulda, mezkûr maddenin birinci fıkrasının (b) ve (c) bentlerinde sayılanların bulundurulma zorunluluğu Kanunun 38 inci maddesinde belirtilen sürelerle uygun olarak aranır." hükmü mevcut olup iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi bulundurma yükümlülüğü olmayan kurumlarda söz konusu kurul üyelerinin aranmayacağı ifade edilmektedir. Diğer taraftan işyeri sağlık ve güvenlik birimi kurulmasına dair Kanunun 8 inci maddesinin altıncı fıkrasında "Belirlenen çalışma süresi nedeniyle işyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanının tam süreli görevlendirilmesi gereken durumlarda; işveren, işyeri sağlık ve güvenlik birimi kurar..." hükmü mevcut olup kısmi zamanlı olarak işyeri hekiminden hizmet alındığı takdirde bu birimin kurulmasına gerek bulunmamaktadır.
- Kanunun getirdiği diğer yükümlülüklerden olan çalışan temsilcisi görevlendirilmesi, koordinasyonun sağlanması ve benzeri hususlar ise hâlihazırda işverenin sorumluluğunda olan hususlardan olup iş güvenliği uzmanı veya işyeri hekiminin varlığına bağlı değildir.

7. İş sağlığı ve güvenliği hizmetinin işverence üstlenilmesi için şartlar nelerdir?

50'den az çalışanı olan az tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde sağlık gözetimi dışındaki hizmetler, Genel Müdürlükle protokol imzalamış kurum, kuruluşlar veya üniversiteler aracılığıyla verilen eğitimleri tamamlayarak yapılacak sınavda başarılı olmaları hâlinde işveren veya işveren vekilince de yerine getirilebilir. Aynı uygulama kamu işyerlerinde de gerçekleştirilebilir. Örneğin, elliden az çalışanı bulunan bir hukuk bürosu, muhasebe bürosu veya terzi dükkânı, manav, market, apartmanlar vb. işyerlerinin işveren veya işveren vekilleri sağlık gözetimi dışında hizmetleri kendileri verebilirler. Sağlık raporları ise kamu hizmet sunucuları veya aile hekimlerinden alınabilir.

Elliden az çalışanı olup az tehlikeli sınıfta yer alan ve yapılan eğitime katılarak e-sertifika almaya hak kazanan işveren veya işveren vekillerinin kendi işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliği hizmetini üstlenmeleri hâlinde görevlendirmelerin İSG-KÂTİP üzerinde yapılmasına olanak sağlanması için gerekli düzenlemeler tamamlanıp Bakanlığımız internet sitesinden ilan edilinceye kadar Yönetmelik ekinde yer alan taahhütnamenin imza altına alınarak Bakanlığın istemesi hâlinde iletilebilecek şekilde işyerinde muhafaza edilmesi gerekmektedir.

8. İşveren veya işveren vekili olarak alınan sertifika kaç işyerinde kullanılabilir?

Söz konusu sertifikayı almaya hak kazanan işveren veya işveren vekilleri, elliden az çalışanı olan ve az tehlikeli sınıfta yer alan sadece bir işyerinde iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini yürütebilirler.

9. Kamu kurumlarında İSG Profesyonellerinin görevlendirilmesi nasıl sağlanır?

İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu işvereni önce çalışanları arasından iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi görevlendirmesi konusunda teşvik etmektedir. Eğer çalışanları arasında gerekli niteliklere haiz çalışan yoksa bu hizmetlerin işyeri dışından Bakanlığımızca yetkilendirilmiş birimlerden alınması gerekmektedir. Kamu kurumları da bu personelleri öncelikle kendi çalışanları arasından görevlendirebilir veya hizmet alımı yöntemiyle Bakanlığımızca yetkilendirilmiş birimlerden alabilirler.

Farklı birimlerce birden fazla kamu hizmetinin yürütüldüğü kamu binalarında (valilik yerleşkesi gibi) her kamu dairesi bağlı bulunduğu Bakanlığın sorumluluk alanındadır. Örneğin valilik binasında bulunan İl Sağlık Müdürlüğü'nün iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin hizmetleri Sağlık Bakanlığının sorumluluğundadır. Valilik yalnızca valilik özel kalemi gibi doğrudan kendine bağlı birimlerin hizmet almasından sorumludur. 6331 sayılı Kanunun 23. maddesi uyarınca binada bulunan bütün bu birimler iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin eylemlerini koordinasyon içerisinde yürütür.

10. 6331 sayılı iş sağlığı ve güvenliği kanunu neden ertelendi?

7033 sayılı Torba Kanun ile 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi çalıştırma yükümlülüğü kamu kurumları ile 50'den az çalışanı olan az tehlikeli işyerlerinde 01.07.2017'den 01.07.2020'ye ötelenmiştir.

Risk değerlendirmesi, sağlık gözetimi, çalışanların İSG eğitimi gibi diğer yükümlülükler ise hâlihazırda tüm işyerleri için yürürlüktedir.

Erteleme sayesinde kamu kurumları ile bakkal, emlak bürosu, avukatlık bürosu gibi 50' den az çalışanı olan işyerleri bu 3 yıllık sürede iş sağlığı ve güvenliği konusunda dışarıdan hizmet almaya gerek duymaksızın söz konusu hizmetleri, Genel Müdürlük ile protokol yapılan açık öğretim

kurumları ve üniversitelerden eğitim almak suretiyle kendileri yerine getirebileceklerdir. Böylece bu kapsamda yer alan işyerlerinde işveren veya işveren vekiline eğitim alabilmeleri için 3 yıl süre tanınmaktadır.

11. İş sağlığı ve güvenliği alanında işverenlere yönelik destek ve teşvik uygulamalarınız nelerdir?

İşyerlerinde iş sağlığı ve güvenliği (İSG) alanında gerekli tedbirlerin alınması ve İSG hizmetlerinin sağlanması amacıyla Bakanlığımızca işverenlere 2 ayrı destek mekanizması sağlanmaktadır.

- a) Bu desteklerden birinci; 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun 7 nci maddesi gereğince 1 ila 9 çalışanı bulunan tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan yaklaşık 589.395 işyeri ve 1.677.641 çalışan için sağlanan İSG hizmetleri desteğidir. Bu destek kapsamında işyerinde iş sağlığı ve güvenliği hizmetini alan işverenlere, SGK il ve ilçe merkezlerine başvuruları halinde üçer aylık periyotlarda 2018 ılı Sosyal Güvenlik Kurumu rakamlarına göre tehlikeli sınıfta yer alan işyerleri için çalışan başına 28,42 TL, çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerleri için ise çalışan başına 32, 48 TL devlet desteği sağlanmaktadır.
- b) Bir diğer destek mekanizmamız ise 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun Ek-4 üncü maddesi gereğince 10'un üzerinde çalışanı bulunan ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde, son 3 yıl içerisinde ölümlü veya sürekli iş göremezlikle sonuçlanan iş kazası meydana gelmemesi halinde işsizlik sigortası işveren payı teşvik olarak bir sonraki takvim yılından geçerli olmak üzere ve üç yıl süreyle %2 yerine %1 olarak alınmasıdır. Söz konusu teşvikten yaklaşık 53.495 işyeri ve 2.154.197 çalışanın yararlanması beklenmekte olup teşvik uygulamasına 1/1/2019 itibarıyla geçilecektir.

12. İSG profesyonellerinin (işyeri hekimi, iş güvenliği uzmanı, diğer sağlık personeli) yetkileri nelerdir?

- İşverene iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili konularda rehberlik ve danışmanlık yapmak üzere görevlendirilen işyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanı, görev aldığı işyerinde göreviyle ilgili mevzuat ve teknik gelişmeleri göz önünde bulundurarak iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili eksiklik ve aksaklıkları, tedbir ve tavsiyeleri belirler ve işverene yazılı olarak bildirir.
- Eksiklik ve aksaklıkların düzeltilmesinden, tedbir ve tavsiyelerin yerine getirilmesinden işveren sorumludur.

- Bildirilen eksiklik ve aksaklıkların acil durdurmayı gerektirmesi veya yangın, patlama, göçme, kimyasal sızıntı ve benzeri acil ve hayati tehlike arz etmesi, meslek hastalığına sebep olabilecek ortamların bulunmasına rağmen işveren tarafından gerekli tedbirlerin alınmaması hâlinde, bu durum işyeri hekimi veya iş güvenliği uzmanınca, Bakanlığın yetkili birimine, varsa yetkili sendika temsilcisine, yoksa çalışan temsilcisine bildirilir.
- İşyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanlarının hak ve yetkileri, görevlerini yerine getirmeleri nedeniyle kısıtlanamaz. Bu kişiler, görevlerini mesleğin gerektirdiği etik ilkeler ve mesleki bağımsızlık içerisinde yürütür.

13. İş güvenliği uzmanları ve işyeri hekimlerinin hizmet süreleri nasıl belirlenir?

20.7.2013 tarihli ve 28713 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan İşyeri Hekimi ve Diğer Sağlık Personelinin Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik ile 29.12.2012 tarihli ve 28512 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik uyarınca iş güvenliği uzmanları ve işyeri hekimlerinin işyerlerine sunacağı hizmete ilişkin sürelerin belirlenmesinde işyerinin çalışan sayısı ve tehlike sınıfı esas alınmaktadır.-Eğer işyeri belli bir büyüklüğün üstünde ise yine tehlike sınıfı ve çalışan sayısına göre tam süreli iş güvenliği uzmanı veya işyeri hekimi görevlendirmesi gerekmektedir. Bu süreler iş güvenliği uzmanları için çalışan başına ve tehlike sınıfına göre 10 dakika, 20 dakika ve 40 dakika şeklinde belirlenmiştir. İşyeri hekimleri için ise süreler çalışan başına ve tehlike sınıfına göre 5 dakika, 10 dakika ve 15 dakika şeklindedir. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde işveren tarafından vardiyalara uygun şekilde görevlendirme yapılır. 50’den az çalışanı olan ve az tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde hizmetlerin verilmesinin kolaylaştırılması için aylık hizmet sürelerinin birleştirilmesi mümkün olup hizmet verenin işveren ile anlaşması hâlinde hizmet süreleri birleştirilerek verilebilir. Örnek olarak işyerinde iş güvenliği uzmanının işyerini her sene 2 saat veya her altı ayda bir 1 saat ziyaret etmesi yeterlidir.

Kamu Kurumlarında kadrosu başka bir birimde olup görevlendirmeye farklı birimlerde çalışanlar, İSG profesyonellerinden alacakları hizmet bakımından, kadrosunun yer aldığı birimdeki toplam çalışan sayısına dâhil edilmesi gerekmektedir.

9.12.2012 tarihli ve 28512 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren "İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliği"nin 5 inci maddesi üçüncü fıkrasında yer alan "(3) İşveren, işyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanının tam süreli görevlendirilmesi gereken durumlarda İSGB

kurar. Tam süreli işyeri hekimi görevlendirilen işyerlerinde, diğer sağlık personeli görevlendirilmesi zorunlu değildir. Birden (Ek cümle:RG-30/6/2016-29758) fazla iş güvenliği uzmanı görevlendirilen kamu, maden, inşaat, metal, tekstil, sağlık, ulaşım, taşımacılık, ticaret, imalat, bakım, onarım, kurulum, enerji, kimya, tarım, ziraat, hayvancılık, mobilya, ormancılık, gıda, matbaa, atık yönetimi, su temini, temizlik, ilaçlama sektörlerine ait işyerlerinde, tam süreli iş güvenliği uzmanlarından sadece birisinde uygun belge sınıfı aranır." hükmü uyarınca kamu işyerlerinde görevlendirilen tam süreli iş güvenliği uzmanlarından sadece birisinde uygun belge şartı aranır.

Diğer taraftan aynı düzenlemenin "Görevlendirme belgesi ve sözleşme" başlıklı 14 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan; "(2) İş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin sunulması amacıyla işyerlerinde görevlendirilen kişilerin, doğum, hastalık ve yıllık izin gibi zorunlu nedenler sebebiyle değiştirilmesi ve değişiklik süresinin 30 günü geçmesi hâlinde, durum Genel Müdürlüğe bildirilir. İş Kanunundaki çalışma süreleri saklı kalmak kaydıyla, kamu kurum ve kuruluşları hariç diğer işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliği hizmetinin sunulması için hesaplanan zorunlu süre bölünmek suretiyle birden fazla kişi görevlendirmesi yapılamaz." hükmü uyarınca kamu işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliği hizmetinin sunulması için zorunlu süreler bölünmek suretiyle görevlendirme yapılması mümkündür.

İşyeri hekimi, iş güvenliği uzmanı ve diğer sağlık personelinin görevlendirilmesine ilişkin zorunlu çalışma sürelerinin hesabında; 5/6/1986 tarihli ve 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu ile 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu kapsamındaki öğrenci statüsünde olan çırak ve stajyerler, toplam çalışan sayısına dâhil edilmez.

14. Kamu kurumlarında İSG Profesyonellerine ödenecek ücretler nasıl belirlenir?

İSG profesyonellerinin görevlendirilmesine ilişkin yükümlülüğün yürürlüğe girmiş olduğu İdarelerde; 6331 sayılı Kanunun 8 inci maddesi yedinci fıkrasında yer alan "Kamu kurum ve kuruluşlarında ilgili mevzuata göre çalıştırılan işyeri hekimi veya iş güvenliği uzmanı olma niteliğini haiz personel, gerekli belgeye sahip olmaları şartıyla asli görevlerinin yanında, belirlenen çalışma süresine riayet ederek çalışmakta oldukları kurumda veya ilgili personelin muvafakati ve üst yöneticinin onayı ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarında görevlendirilebilir. Bu şekilde görevlendirilecek personele, görev yaptığı her saat için (200) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı tutarında ilave ödeme, hizmet alan kurum tarafından yapılır. Bu ödemeden damga vergisi hariç herhangi bir kesinti yapılmaz. Bu durumdaki görevlendirmeye ilişkin ilave ödemelerde, günlük mesai saatlerine bağlı kalmak kaydıyla, aylık toplam seksen saatten fazla olan görevlendirmeler dikkate alınmaz." hükmüne binaen Devlet Personel Başkanlığından alınan görüşe göre iş güvenliği uzmanı olma niteliğine haiz personele, asli

görevinin yanında çalışmakta oldukları kurumda veya diğer kurumlarda iş güvenliği uzmanlığının ikinci görev olarak verilebileceği ve bu şekilde ikinci bir görev verilen personele ilave ücret ödenmesi mümkündür.

Devlet memuru olup iş güvenliği uzmanı niteliğine haiz kişiler özel sektörde gelir getirici bir faaliyette bulunamaz. Ancak 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı San'atlarının Tarzı İcrasına Dair Kanun'un 12'nci maddesinde yapılan düzenlemeye göre kamu kurum ve kuruluşlarında çalışmakta olan ve yöneticilik görevi bulunmayan tabipler ile aile hekimleri kurum ve kuruluşlarındaki çalışma saatleri dışında ve kurumlarının izniyle aylık otuz saati geçmemek üzere iş yeri hekimliği yapabilir.

15. Kamu kurumlarında İSG kurulu nasıl oluşturulur?

18/01/2013 tarihli ve 28532 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanan İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulları Hakkında Yönetmelik uyarınca işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliği kurulu kurulması hususundaki yükümlülük elli ve daha fazla çalışanın bulunduğu ve altı aydan fazla süren sürekli işlerin yapıldığı işyerlerini kapsar. Asıl işveren-alt işveren ilişkisinin bulunduğu hâllerde; asıl işveren ve alt işverenin çalışan sayıları ayrı ayrı elli ve daha fazla ise asıl işveren ve alt işveren ayrı ayrı kurul kurar. Alt işverenin çalışan sayısı elli ve daha fazla, asıl işverenin çalışan sayısı ellinin altında ise işyerinde kurul alt işverence oluşturulur. Asıl işveren ve alt işverenin çalışan sayıları ayrı ayrı ellinin altında ve toplam çalışan sayısı elliden fazla bulunduğu durumlarda ise koordinasyon asıl işverence yapılmak kaydıyla, asıl işveren ve alt işveren tarafından birlikte bir kurul oluşturulur. İşverenlerden birinin kurul kurma yükümlülüğü bulunması hâlinde; yükümlü bulunmayan işveren, diğer işverence kurulan kurula işbirliği ve koordinasyonu sağlamak üzere vekâleten yetkili bir temsilci atar.

16. İş kazası ve meslek hastalıklarının kayıt ve bildirimi nasıl yapılır?

İşveren; iş kazalarını kazadan sonraki üç iş günü içinde ve sağlık hizmeti sunucuları veya işyeri hekimi tarafından kendisine bildirilen meslek hastalıklarını da, öğrendiği tarihten itibaren üç iş günü içinde Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirir. (http://www.sgk.gov.tr/wps/portal/sgk/tr/emekli/form_ve_dilekceler/formlar; E32 İş Kazası ve Meslek Hastalığı Bildirim Formu)

Kamu çalışanları için iş kazası ve meslek hastalıklarının kayıt ve bildirimlerine yönelik henüz elektronik bir sistem oluşturulmadığından, bildirimlerin Sosyal Güvenlik Kurumuna yazılı olarak yapılması gerekmektedir.

17. Asıl işveren-alt işveren ilişkisi bulunan işyerlerinde İSG hizmetleri ile ilgili yükümlülükler nasıl yerine getirilir?

4857 sayılı İş Kanununun Tanımlar Başlıklı 2. Maddesinin yedinci fıkrasında “Bir işverenden, işyerinde yürüttüğü mal veya hizmet üretimine ilişkin yardımcı işlerinde veya asıl işin bir bölümünde işletmenin ve işin gereği ile teknolojik nedenlerle uzmanlık gerektiren işlerde iş alan ve bu iş için görevlendirdiği işçilerini sadece bu işyerinde aldığı işte çalıştıran diğer işveren ile iş aldığı işveren arasında kurulan ilişkiye asıl işveren-alt işveren ilişkisi denir. Bu ilişkide asıl işveren, alt işverenin işçilerine karşı o işyeri ile ilgili olarak bu Kanundan, iş sözleşmesinden veya alt işverenin taraf olduğu toplu iş sözleşmesinden doğan yükümlülüklerinden alt işveren ile birlikte sorumludur.” şeklinde asıl işveren – ait işveren ilişkisi tanımlanmıştır.

Alt işverenlik hizmeti alan asıl işveren, kendi işyeri ve çalışanları için 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamındaki tüm yükümlülüklerini yerine getirmek zorundadır. Benzer şekilde alt işverenler de çalışanlarının hizmet sundukları işyerinin görev yaptıkları bölümlerine özgü risk değerlendirmesi çalışmaları da dâhil olmak üzere, iş sağlığı ve güvenliği eğitimi, çalışanlarına iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin sağlanması gibi Kanun hükümlerinin yerine getirilmesinden kendi çalışanlarına karşı ayrıca yükümlüdür. Asıl işverence İSG profesyonellerinin alacağı hizmet süreleri hesaplanırken alt işverenin çalışanları işyerinin toplam sayısına dâhil edilmez.

Bununla birlikte asıl işverene ait bir işyerinde çalışmakta olan alt işverenlerin mevcudiyeti de asıl işverenin 6331 sayılı Kanun kapsamında işyerinde yürüteceği çalışmalarda dikkate alınmalı, önlemler buna göre geliştirilmelidir. Sonuç olarak; asıl işverenin alt işveren çalıştırdığı işyerlerinde müteselsilen sorumlu olması nedeniyle, alt işverenleri arasında iş sağlığı ve güvenliği konusunda koordinasyonu sağlaması gerekmektedir.

18. Geçici veya belirli süreli işlerde işverenin iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili yükümlülükleri nelerdir?

23.08.2013 tarihli ve 28744 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Geçici veya Belirli Süreli İşlerde İş Sağlığı ve Güvenliği Hakkında Yönetmelik” in 6 ve 7 nci maddelerinde; işveren, belirli süreli işlerde veya geçici süreli iş ilişkilerinde 6331 sayılı Kanunun 16 ncı maddesinde belirtilen bilgilendirme yükümlülüğü saklı kalmak kaydı ile çalışanlara; işe başlamadan önce yapacakları işin ne olduğu ve bu işte karşılaşacakları riskler hakkında gerekli bilgiler ile özellikle yapılacak işin gerektirdiği mesleki bilgi, yetenek, tecrübe ve gerekli sağlık gözetiminin neler olduğu konusunda bilgi verilmesini sağlar. Ayrıca iş nedeniyle ortaya çıkabilecek ilave özel riskler açıkça belirtilir.

Ayrıca 6331 sayılı Kanun’un 17 nci maddesi hükmü ile birlikte işveren, belirli süreli veya geçici süreli iş sözleşmeleri ile istihdam edeceği çalışanların bilgi ve tecrübelerini de dikkate alarak, yapacakları işin niteliğine uygun yeterli eğitim almalarını sağlar.

15/05/2013 tarih ve 28648 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan "Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik" in 6 ncı maddesinin ikinci fıkrasında işverenin, çalışan fiilen çalışmaya başlamadan önce, çalışanın yapacağı iş ve işyerine özgü riskler ile korunma tedbirlerini içeren konularda öncelikli olarak eğitilmesini sağlayacağı ve yine aynı Yönetmeliğin 8 inci maddesinde eğitimlerde geçen sürenin çalışma süresinden sayılacağı hüküm altına alınmıştır.

19. Sağlık gözetimi kapsamında yükümlülükler nelerdir, muayeneler hangi periyotlar ile yapılmalıdır?

6331 sayılı Kanun ve bu Kanuna göre yayımlanan alt düzenlemeler uyarınca çalışanların, işe giriş muayeneleri yapılmadan işe başlatılması veya çalışmakta olanların periyodik muayenesi yapılmadan işe devam etmesi mümkün değildir.

6331 sayılı Kanunun “Sağlık gözetimi” başlıklı 15 inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca Tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işlerde çalışacaklar, yapacakları işe uygun olduklarını belirten sağlık raporu olmadan işe başlatılamaz. Bu Kanun kapsamında alınması gereken sağlık raporları işyeri hekiminden alınır. 50’den az çalışanı bulunan ve az tehlikeli işyerleri için ise kamu hizmet sunucuları veya aile hekimlerinden de alınabilir. Raporlara itirazlar Sağlık Bakanlığı tarafından belirlenen hakem hastanelere yapılır, verilen kararlar kesindir.

Sağlık gözetiminden doğan maliyet ve bu gözetimden kaynaklı her türlü ek maliyet işverence karşılanır, çalışana yansıtılamaz.

20.7.2013 tarihli ve 28713 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan İşyeri Hekimi ve Diğer Sağlık Personelinin Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmeliğin 9 uncu maddesinin ikinci fıkrasının sağlık gözetimi ile ilgili olan (c) alt bendinde de;

“1) Sağlık gözetimi kapsamında yapılacak işe giriş ve periyodik muayeneler ve tetkikler ile ilgili olarak çalışanları bilgilendirmek ve onların rızasını almak.

2) Gece postaları da dâhil olmak üzere çalışanların sağlık gözetimini yapmak.

3) Çalışanın kişisel özellikleri, işyerinin tehlike sınıfı ve işin niteliği öncelikli olarak göz önünde bulundurularak uluslararası standartlar ile işyerinde yapılan risk değerlendirmesi sonuçları doğrultusunda;

a) Az tehlikeli sınıftaki işyerlerinde en geç beş yılda bir,

b) Tehlikeli sınıftaki işyerlerinde en geç üç yılda bir,

c) Çok tehlikeli sınıftaki işyerlerinde en geç yılda bir,

defa olmak üzere periyodik muayene tekrarlanır. Ancak işyeri hekiminin gerek görmesi hâlinde bu süreler kısaltılır.”

Çalışanın rızası olmadan işe giriş ve periyodik muayeneler ile tetkiklerin yapılamayacağı ve çalışanların periyodik muayenelerinin ne sıklıkla yapılacağı hükme bağlanmıştır. Bununla birlikte sağlık gözetimi kapsamında hangi testlerin ne sıklıkla yapılacağına, risk değerlendirmesinin sonuçları, çalışma ortamının özellikleri de göz önünde bulundurularak işyeri hekimi karar vereceğinden bu periyotların öne çekilebilmesi de mümkündür.

20. Çalışanın sağlığının uygun olmaması nedeniyle işi yürütemeyecek olması nasıl belgelenir ve kendisine başka görev verilebilir mi?

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu’nun 15 inci maddesinin ikinci fıkrasında; *“tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işlerde çalışacaklar, yapacakları işe uygun olduklarını belirten sağlık raporu olmadan işe başlatılamaz”* hükmü ile aynı maddenin üçüncü fıkrasında; *“bu Kanun kapsamında alınması gereken sağlık raporları işyeri hekiminden alınır. 50’den az çalışanı bulunan ve az tehlikeli işyerleri için ise kamu hizmet sunucuları veya aile hekimlerinden de alınabilir. Raporlara itirazlar Sağlık Bakanlığı tarafından belirlenen hakem hastanelere yapılır, verilen kararlar kesindir.”* hükümleri bulunmaktadır.

Ayrıca anılan Kanun'un "işverenin yükümlülükleri" başlıklı 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinde "işverenin "çalışana görev verirken, çalışanın sağlık ve güvenlik yönünden işe uygunluğunu göz önüne alacağı" hüküm altına alınmıştır.

Bununla birlikte, 20/7/2013 tarihli ve 28513 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren İşyeri Hekimi ve Diğer Sağlık Personelinin Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmeliğin 9 uncu maddesinde işyeri hekiminin görevleri arasında “*özel politika gerektiren gruplar, meslek hastalığı tanısı veya ön tanısı alanlar, kronik hastalığı, madde bağımlılığı, birden fazla iş kazası geçirmiş olanlar gibi çalışanların, uygun işe yerleştirilmeleri için gerekli sağlık muayenelerini yaparak rapor düzenlemek, meslek hastalığı tanısı veya ön tanısı almış çalışanın olması durumunda kişinin çalıştığı ortamdaki diğer çalışanların sağlık muayenelerini tekrarlamak*” bulunmakla birlikte, bu kapsamda “*çalışanların yapacakları işe uygun olduklarını belirten işe giriş ve periyodik sağlık muayenesi ile gerekli tetkiklerin sonuçlarını Ek-2’de verilen örneğe uygun olarak düzenlemek*” hükmü gereği İşe Giriş/Periyodik Muayene Formu düzenleme yetkisi işyeri hekimlerine verilmiştir.

Ancak Kanun'un "Yürürlük" başlıklı 38 inci maddesi üzerinde 18/6/2017 tarihli ve 7033 sayılı Kanun ile değişiklik yapılmış olup anılan maddenin birinci fıkrasının (a) bendinin 1 numaralı alt bendi; “*Bu Kanunun; 4857 sayılı İş Kanunu’nun mülga 81 inci maddesi kapsamında çalışanlar hariç kamu kurumları ile 50’den az çalışanı olan ve az tehlikeli sınıfta yer alan işyerleri için 1/7/2020 tarihinde yürürlüğe girer.*” şeklinde değiştirilmiştir. Söz konusu değişiklik 4857 sayılı İş Kanunu'nun mülga 81'inci maddesi kapsamında 50'den az çalışanın bulunduğu kamu kurumlarını (4857 sayılı Kanuna tabi 50'den az işçi bulunan kurumları) kapsamakta olup bu işyerlerinde iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi görevlendirilmesi ile ilgili hükümlerin 1/7/2020 tarihinde yürürlüğe girmesine yöneliktir.

Bu itibarla, Kanunun 38 inci maddesi uyarınca işyerinde görevlendirilmiş işyeri hekimi bulunması halinde işyeri hekiminin, sağlık hizmeti sunucusunda görevli diğer bir hekim tarafından verilen rapor sonuçlarını değerlendirerek yeni bir rapor hazırlaması, hazırlanacak bu raporda 20/7/2013 tarihli ve 28513 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren İşyeri Hekimi ve Diğer Sağlık Personelinin Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmeliğin ek 2'sinde bulunan İşe Giriş/Periyodik Muayene Formunun kullanılması ve bu raporun Kanaat ve Sonuç kısmında hekim tarafından kişinin çalışamayacağı işlerin açıkça belirtilmesi ile işyerinde çalıştırılabileceği işlere yönelik de bilgi verilmesi gerekmektedir. Bu değerlendirme sonucu, işyeri hekiminin yazılı görüşüne istinaden kişinin, mevcut işte çalışmasının sakıncalı bulunması hâlinde, bu husus işveren veya işveren vekilince değerlendirilerek çalışanın işyerinde sağlık durumuna uygun başka bir işte

görevlendirilmesi mümkündür. İşyeri hekiminin aksi görüşü hâlinde çalışan Sağlık Bakanlığınca belirlenen hakem hastaneye başvurarak yeni sağlık raporuna itiraz etme hakkına sahiptir.

Ancak Kanunun 38 inci maddesi uyarınca kurumda işyeri hekimi görevlendirmesi yükümlülüğü yürürlüğe girmediyse raporların Kanun öncesinde olduğu gibi kamu sağlık hizmeti sunucuları tarafından da düzenlenebilmesi mümkün olup yine İşe Giriş/Periyodik Muayene Formunun kullanılması ve formun yukarıda belirtilen bilgileri içerir şekilde düzenlenmesi gerekmektedir.

21. Kişisel verilerin korunması kapsamında çalışanların sağlık kayıtlarına ilişkin verilerin eski işverenden alınması mümkün müdür?

İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun "Sağlık gözetimi" başlıklı 15 inci maddesinin beşinci fıkrasında, sağlık muayenesi yaptırılan çalışanın özel hayatı ve itibarının korunması açısından sağlık bilgilerinin gizli tutulacağı hüküm altına alınmış olmakla birlikte 4857 sayılı İş Kanunu'nun "İşçi özlük dosyası" başlıklı 75 inci maddesi; "İşveren çalıştırdığı her işçi için bir özlük dosyası düzenler. İşveren bu dosyada, işçinin kimlik bilgilerinin yanında, bu Kanun ve diğer kanunlar uyarınca düzenlemek zorunda olduğu her türlü belge ve kayıtları saklamak ve bunları istendiği zaman yetkili memur ve mercilere göstermek zorundadır. İşveren, işçi hakkında edindiği bilgileri dürüstlük kuralları ve hukuka uygun olarak kullanmak ve gizli kalmasında işçinin haklı çıkarı bulunan bilgileri açıklamamakla yükümlüdür." hükmüne haizdir.

Öte yandan 29/12/2012 tarihli ve 28512 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliğinin "İşverenin sağlık ve güvenlik kayıtları ve onaylı deftere ilişkin yükümlülükleri" başlıklı 7 nci maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında;

"(1) İşveren ilgili mevzuatta belirlenen süreler saklı kalmak kaydıyla;

a) İşyerinde yürütülen iş sağlığı ve güvenliği faaliyetlerine ilişkin her türlü kayıt,

b) İşten ayrılma tarihinden itibaren en az 15 yıl süreyle çalışanların kişisel sağlık dosyalarını, saklar.

(2) Çalışanın işyerinden ayrılarak başka bir işyerinde çalışmaya başlaması hâlinde, yeni

işveren çalışanın kişisel sağlık dosyasını yazılı olarak talep eder, önceki işveren dosyanın bir örneğini onaylayarak bir ay içerisinde gönderir." hükmü bulunmaktadır.

Bununla birlikte, kişisel verilerin işlenmesinde başta özel hayatın gizliliği olmak üzere kişilerin temel hak ve özgürlüklerini korumak ve kişisel verileri işleyen gerçek ve tüzel kişilerin yükümlülükleri ile uyacakları usul ve esasları düzenlemek üzere yürütümü Bakanlar Kurulunda bulunan

6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu yürürlüğe girmiştir. Anılan Kanunun 8 inci maddesinde, kişisel verilerin aktarılması kanunlarda açıkça öngörülmesi, bir sözleşmenin kurulması veya ifasıyla doğrudan doğruya ilgili olması kaydıyla, sözleşmenin taraflarına ait kişisel verilerin işlenmesinin gerekli olması veya veri sorumlusunun hukuki yükümlülüğünü yerine getirebilmesi için zorunlu olması hâlinde, kişinin açık rızası aranmaksızın kişisel verilerinin işlenmesinin mümkün olduğu belirtilmiştir. Ayrıca aynı maddenin üçüncü fıkrasında da kişisel verilerin aktarılmasına ilişkin diğer kanunlarda yer alan hükümlerin saklı olduğu yönünde düzenleme yapılmıştır. Bu itibarla, eski ve yeni işveren arasında hukuka uygun olarak sağlık kayıtlarının paylaşılması mümkündür.

22. İşverenin onaylı deftere ilişkin yükümlülüğü nedir?

09/12/2012 tarihli ve 28512 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliğinin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde onaylı defter; "İşyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanı tarafından yapılan tespit ve tavsiyeler ile gerekli görülen diğer hususların yazıldığı, seri numaralı ve sayfaları bir asıl iki kopyalı şekilde düzenlenmiş her işyeri için tek olan defter" şeklinde tanımlanmıştır. Aynı Yönetmeliğin "İşverenin sağlık ve güvenlik kayıtları ve onaylı deftere ilişkin yükümlülükleri" başlıklı 7 nci maddesinde onaylı defterin nasıl olacağı ve kullanımı ile ilgili şartlar belirlenmiş olup aynı maddenin beşinci fıkrasında onaylı deftere dair tüm sorumlulukların işverende olduğu belirtilmiştir.

Henüz iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi görevlendirme yükümlülüğü başlamamış 50'den az çalışanı bulunan ve az tehlikeli sınıfta yer alan işyerleri ile kamu kurumları için iş güvenliği uzmanı veya işyeri hekimi görevlendirmedikleri takdirde onaylı defter tutma yükümlülüğü bulunmamaktadır. İşveren, iş güvenliği uzmanı veya işyeri hekimi istihdam yükümlülüğü başlamamış olmasına rağmen iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekiminden yalnız birini istihdam etmiş ise bu kişinin imzası bulunması durumunda da onaylı defterin onaylanması gerekmektedir. Bununla birlikte işverenin, işyerinde iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini eğitim alarak üstlenmesi hâlinde çalışma ortamındaki risklerin tespiti, gerekli önlemlerin alınarak tedbirlerin geliştirilmesi vb. birtakım faaliyetleri iş güvenliği uzmanı yerine kendisi yürüteceğinden bu hâlde anılan defterin tutulması gerekli değildir.

İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliğinin 7 nci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca onaylı defter, noterce veya işyerinin bağlı bulunduğu Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından her sayfası mühürlenmek suretiyle onaylanır.

23. OSGB'lerden alınan İSG hizmetlerinin geçerliliği nedir?

OSGB kapsamında görev yapan bir iş güvenliği uzmanı veya işyeri hekiminin risk değerlendirmesi de dâhil bir işyerine hizmet verebilmesi için, o işyerinin tehlike sınıfına uygun sertifikaya sahip olması ve İSG-KÂTİP üzerinde tanımlı olacak şekilde o işyerinde görevlendirilmiş olması gerekmektedir. Aksi takdirde yaptığı işlemlerin geçerliliği bulunmadığı gibi, bu durum 29.12.2012 tarihli ve 28512 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış olan İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliği'nin Ek-7'sine göre orta ihlal bir durumdur.

24. İşyeri tehlike sınıfı nasıl belirlenir?

İş Sağlığı ve Güvenliğine İlişkin İşyeri Tehlike Sınıfları Tebliği 26/12/2012 tarihli ve 28509 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

4857 sayılı İş Kanununa göre çalışanı bulunan işyerleri için tehlike sınıfı işyeri SGK sicil numarasına göre belirlenmektedir. Şöyle ki işyeri SGK sicil numarasının en başından 2, 3, 4 ve 5. rakamı işyeri faaliyet kodunu/işkolu kodunu göstermektedir. Anılan Tebliğde dörtlü kodlara karşılık gelen bu kod içeriğine göre bir veya daha fazla altılı koda ayrıştırılmıştır. Tescilin doğru olduğu dörtlü kodlar için tehlike sınıfı, işyerinizin esas faaliyetini tanımlayan, tescil kodu /iş kolu kodunuzun altındaki altılı faaliyet kodunun karşısındaki tehlike sınıfıdır.

4857 sayılı Kanununa göre çalışanı olmayan işyerlerinde SGK işyeri numaralandırması farklı bir sistematığe göre yapıldığı için söz konusu durum geçerli değildir. Bu nedenle idarelerin esas işlerine göre anılan Tebliğden faaliyetlerini belirleyip, bu faaliyete karşılık gelen tehlike sınıfına göre İSG yükümlülüklerini yerine getirmeleri gerekmektedir.

Tehlike sınıfının tespitinde bir işyerinde yürütülen esas işin tehlike sınıfı dikkate alınmaktadır. Bu kapsamda NACE Altılı Faaliyet kodunun, işyerinde yürütülen esas iş dikkate alınarak belirlenmesi gerekmektedir.

25. İşyeri tescil değişikliği nasıl yapılır?

İşyeri tescili, tescil değişikliği ve tescille uyumlu altılı faaliyet kodunun sistemde güncellenmesi SGK tarafından yapılmaktadır. Bu nedenle dörtlü tescil kodu/iş kolu kodunun işyerinde yürütülen esas işe karşılık gelmediği durumlarda SGK İl Müdürlüğüne başvurup tescilin değiştirilmesi ve NACE Altılı Faaliyet kodunun yeniden seçilmesi gerekmektedir.

26. NACE kodunu/Altılı faaliyet kodunu bulamayan işyerleri ne yapmalıdır?

İş Sağlığı ve Güvenliğine İlişkin İşyeri Tehlike Sınıfları Tebliğinde kullanılan kodlar ve tanımlar NACE Rev.2 Ekonomik Faaliyet Sınıflaması olarak bilinen uluslararası bir sınıflamaya aittir. Sınıflama ile ilgili konular Türkiye İstatistik Kurumunun (TÜİK) yetkisindedir. Bu sebeple Tebliğde faaliyetlerine karşılık gelen “altılı faaliyet kodunu/NACE kodunu” belirlemek isteyen işyerleri TÜİK’e başvurmalıdır.

27. Küçük ölçekli işletmeler için ne gibi destekler sunulmaktadır?

Kamu kurum ve kuruluşları hariç ondan az çalışanı olan tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliği hizmet bedelleri Sosyal Güvenlik Kurumunca mali olarak desteklenmektedir. Bu tip işyerlerinin tescilli oldukları Sosyal Güvenlik İl Müdürlüklerine veya Sosyal Güvenlik Merkezlerine başvuruda bulunmaları yeterlidir. Sağlanacak desteğin usul ve esasları İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetlerinin Desteklenmesi Hakkında Yönetmelikle belirlenmiştir. İşverenlerin bu destekten faydalanmasında işverenin Türkiye genelinde tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde çalıştırılan toplam sigortalı sayısı esas alınmaktadır. İşyerlerinin bu destekten faydalanması için İSG-KÂTİP sistemine kayıtlı onaylanmış ve devam eden iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin verilmesine ilişkin, hizmet sunucusu ile yapılmış bir sözleşmesinin olması şarttır. Bu destek, iş sağlığı ve güvenliği hizmet bedelinin sigortalı başına günlük miktarı 16 yaşından büyük sigortalılar için belirlenen prime esas kazanç alt sınırının günlük tutarının tehlikeli sınıf için %1,4 ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerleri için %1,6’sı kadar olacaktır.

28. Mesleki eğitimler nerelerden alınır?

13/7/2013 tarihli ve 28706 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Tehlikeli ve Çok Tehlikeli Sınıfta Yer Alan İşlerde Çalıştırılacakların Mesleki Eğitimlerine Dair Yönetmeliğinin 6 ncı maddesinde, Ek-1 çizelgede yer alan işlerde fiilen çalıştırılacakların, yaptığı işe uygun ve aynı maddede tanımlanan belgelerden birisine sahip olmaları zorunlu olup mesleki eğitimin belgesinin hangi kurum/kuruluşlar tarafından

verilebileceği belirtilmiştir. İşyerindeki faaliyetlerin içerikleri işveren ve/veya iş güvenliği uzmanı ve/veya işyeri hekimince Ek-1 çizelgede yer alan her başlık için tek tek yorumlanmalı ve Ek-1 çizelgede yer alan işlerde fiilen çalışanlar için mesleki eğitim yükümlülüğü yerine getirilmelidir. Bununla birlikte 25/5/2015 tarihli ve 29366 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Meslekî Yeterlilik Kurumu Meslekî Yeterlilik Belgesi Zorunluluğu Getirilen Mesleklere İlişkin Tebliğin amacı tehlikeli ve çok tehlikeli işlerden olup, çalışanlar için Meslekî Yeterlilik Kurumu Meslekî Yeterlilik Belgesi zorunluluğu getirilen meslekleri belirlemek ve yayımını sağlamaktır. Bu Tebliğde belirtilen mesleklerin MYK tarafından belgelendirilmesi gerekmekte olup bu Tebliğde yer almayıp Yönetmeliğin Ek-1 çizelgesinde yer alan işlerde yukarıda ifade edilen düzenleme kapsamındaki 6. maddenin dikkate alınması gerekmektedir.

29. Hangi işyerlerinde risk değerlendirmesi yapılmalıdır?

31/12/2012 tarihi itibarıyla çalışan sayısı ve tehlike sınıfı farkı gözetmeksizin kamu da dâhil tüm işyerlerinde risk değerlendirmesi yapılacaktır.

30. Risk değerlendirmesi kimler tarafından yapılır?

Risk değerlendirmesi, işverenin oluşturduğu bir ekip tarafından gerçekleştirilir. Risk değerlendirmesi ekibi;

- a) İşveren veya işveren vekili.
- b) İşyerinde sağlık ve güvenlik hizmetini yürüten iş güvenliği uzmanları ile işyeri hekimleri.
- c) İşyerindeki çalışan temsilcileri.
- ç) İşyerindeki destek elemanları.
- d) İşyerindeki bütün birimleri temsil edecek şekilde belirlenen ve işyerinde yürütülen çalışmalar, mevcut veya muhtemel tehlike kaynakları ile riskler konusunda bilgi sahibi çalışanlardan oluşur.

29/12/2012 tarihli ve 28512 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliğinin geçici birinci maddesi uyarınca İSG profesyoneli görevlendirme yükümlülüğü henüz yürürlüğe girmemiş işyerlerinde bu ekip içerisinde işyeri hekimi, iş güvenliği uzmanı bulunmaksızın da diğer ekip üyeleri tarafından risk değerlendirmesi gerçekleştirilebilir. İşveren ihtiyaç duyduğu takdirde bu ekibe destek olmak üzere işyeri dışındaki kişi ve kuruluşlardan hizmet alabilir.

31. Asıl işveren ve alt işveren ilişkisinin bulunduğu işyerlerinde risk değerlendirmesi nasıl yapılır?

Bir işyerinde bir veya daha fazla alt işveren bulunması hâlinde; her alt işveren yürüttükleri işlerle ilgili olarak, risk değerlendirmesi çalışmalarını yapar veya yaptırır. Alt işverenlerin risk değerlendirmesi çalışmaları konusunda asıl işverenin sorumluluk alanları ile ilgili ihtiyaç duydukları bilgi ve belgeler asıl işverence sağlanır. Asıl işveren, alt işverenlerce yürütülen risk değerlendirmesi çalışmalarını denetler ve bu konudaki çalışmaları koordine eder. Alt işverenler hazırladıkları risk değerlendirmesinin bir nüshasını asıl işverene verir. Asıl işveren; bu risk değerlendirmesi çalışmalarını kendi çalışmasıyla bütünleştirerek, risk kontrol tedbirlerinin uygulanıp uygulanmadığını izler, denetler ve uygunsuzlukların giderilmesini sağlar.

32. Risk değerlendirmesi hangi yöntemle yapılacaktır?

Risk değerlendirmesinin yapılacağı sektör özelinde herhangi bir yöntem kısıtlaması mevcut mevzuatta bulunmamakla birlikte yapılacak çalışma öncesinde işyerinde toplanan bilgi ve veriler ışığında belirlenen riskler; işletmenin faaliyetine ilişkin özellikleri, işyerindeki tehlike veya risklerin nitelikleri ve işyerinin kısıtları gibi faktörler ya da ulusal veya uluslararası standartlar esas alınarak seçilen yöntemlerden biri veya birkaçı bir arada kullanılarak analiz edilir.

33. Yüksekte çalışma eğitimi verebilmek için herhangi bir sertifikaya sahip olmak gerekir mi?

Yüksekte çalışma eğitimi mesleki eğitim kapsamında verilmesi gereken bir eğitim olmayıp işin gereği olarak yüksekte çalışılması gereken inşaat, depoculuk vb. işlerde fiili olarak çalışanlara özel olarak verilmesi gereken bir eğitimidir.

05/10/2013 tarihli ve 28786 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliğinin Ek-4 bölümünün "Yüksekte Çalışma" Başlığı altındaki 2 nci maddesinin (g) bendinde "Bu alanlarda çalışanlara yüksekte çalışmayla ilgili tehlike ve riskler konusunda bilgilendirme yapılarak gerekli eğitim verilir." hükmü yer almaktadır. Bununla birlikte 15/05/2013 tarihli ve 28648 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik, çalışanların özellikle yapacağı iş ve işyerine özgü riskler ile korunma tedbirlerini içeren konularda öncelikli olarak eğitilmesini hüküm altına almakta ve işle ilgili bilgi, tutum ve davranışlarında iş sağlığı ve güvenliği açısından olumlu değişikliğe neden olacak bir eğitim almasını hedeflemektedir. Ayrıca söz konusu

Yönetmelikte bu eğitimlerin kimler tarafından verilebileceği de belirtilmekte olup eğitim vereceği konulara göre uzmanlık alanları da dikkate alınmak koşuluyla işyerinde görevlendirilmiş iş güvenliği uzmanlarının da bu eğitimi verebileceği yer almaktadır.

Bu doğrultuda, yüksekte çalışma eğitimi verilebilmesi için “yüksekte çalışma eğitici sertifikası” ve benzeri sertifikaya sahip olma şartı yoktur. 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ile mevzuatımıza kazandırılan proaktif yaklaşım gereği bu eğitimi verebilecek kişilerin belirli nitelikler belirlenerek kısıtlanmasına gidilmemiş olup yeterli bilgi düzeyine sahip kişilerin bu eğitimi verebilmeleri ve neticesinde çıkabilecek sorumlulukları üstlenebilmeleri yönünde düzenlemeye gidilmiştir. Sonuç olarak bu konuya ilişkin yeni bir düzenleme yapıncaya kadar yukarıda belirtilen prensipler doğrultusunda bu eğitimlerin işyerinde görevli olan iş güvenliği uzmanı veya işyeri hekimi tarafından verilebilmesi mümkün görülmektedir. Ayrıca yeterli uzmanlık ve yetkinliğe sahip olan kişi, kurum veya kuruluşlardan da bu eğitimin çalışanlara sağlanabileceği düşünülmektedir. Mevzuatta eğitimlerin tekrarlanma sıklığı ile ilgili bir hüküm olmayıp çalışanların İSG Eğitimleri Yönetmeliği hükümleri saklı kalmak kaydı ile uygun aralıklarla tekrarlanması uygun olacaktır.

34. Hangi işlerde günde azami 7,5 saat çalışma yapılır?

16.07.2013 tarihli ve 28709 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanan “Sağlık Kuralları Bakımından Günde Azami Yedi Buçuk Saat veya Daha Az Çalışılması Gereken İşler Hakkında Yönetmelik”in amacı, Yönetmelikte belirtilen işlerde, çalışanların sağlık kuralları bakımından, çalışabilecekleri azami çalışma sürelerini düzenlemektir.

Bilindiği üzere, mevzuat hazırlama sürecinde bir konunun geneline ilişkin bir düzenleme yapılması ve olabilecek en olumsuz şartların da dikkate alınması gerekmektedir. Bahse konu mevzuat kapsamında, işyerinden işyerine değişiklik gösterebilecek çalışma ortamında alınan koruyucu veya önleyici tedbirlerden bağımsız olarak, işin doğası ön planda tutulmuş; çoğunlukla çok tehlikeli işler sınıfında yer alan bu işlerin çalışanların sağlık ve güvenliği üzerindeki etkileri değerlendirilerek düzenlemeye gidilmiştir. Diğer taraftan düzenlemede yer alan ve çalışma süresinin kısıtlanmasını içeren hükümler işyeri veya sektör bazlı olmayıp genel olarak iş ve iş süreçlerini kapsamaktadır.

Anılan yönetmelik içerisinde hangi işlerde günde azami yedi buçuk saat çalışılabileceği ile günde yedi buçuk saatten daha az çalışılması gereken işler belirlenmiştir. Bu Yönetmelik kapsamına giren işlerde çalışanlar, 4 ve 5 inci maddelerde belirtilen günlük azami iş sürelerinden sonra diğer herhangi bir işte çalıştırılmaz ve bu işlerde fazla çalışma yapılamaz.

35. Hangi işlerde fazla çalışma yapılamaz?

4857 sayılı Kanun'un 63 üncü maddesi uyarınca yayımlanan "Sağlık Kuralları Bakımından Günde Ancak Yedibuçuk Saat veya Daha Az Çalışılması Gereken İşler Hakkında Yönetmelik" kapsamına giren işlerde ve meri Kanun'un 69 uncu maddesinde belirtilen gece çalışmasında fazla çalışma yapılamaz.

36. Geçici görevlendirme ile başka bir işyerinde görevlendirilen çalışanların iş sağlığı ve güvenliği hizmetleri nasıl sağlanır?

Geçici görevlendirme ile başka bir işyerinde görevlendirilen çalışanlar, başka bir işverene ait çalışma ortamında iş görmeleri nedeniyle diğer çalışanlarla birlikte sağlık ve güvenliklerinin sağlanması için gerekli çalışmalar gidilen işyeri işverenlerince yapılmalıdır. Ayrıca bu kişilerin bilgi, tecrübe vb. eksiklikleri nedeniyle kendilerinin çalışma ortamında bir risk teşkil etmeleri halinde yine işyerinin bütünü için hazırlanan risk değerlendirmesinde asıl işverence konunun ele alınması gerekmektedir. 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun 6 ncı maddesi birinci fıkrasının (d) bendinde yer alan; *"Mesleki risklerin önlenmesi ve bu risklerden korunulmasına yönelik çalışmaları da kapsayacak, iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin sunulması için işveren; çalışanların sağlık ve güvenliğini etkilediği bilinen veya etkilemesi muhtemel konular hakkında; görevlendirdikleri kişi veya hizmet aldığı kurum ve kuruluşları, başka işyerlerinden çalışmak üzere kendi işyerine gelen çalışanları ve bunların işverenlerini bilgilendirir."* hükmü uyarınca geçici görevlendirme ile gidilen işyeri işverenlerinin, diğer işyerlerinden geçici çalışma ile görevlendirilerek gelen personel ile bunların işverenlerini, çalışanları etkileyebilecek konular ile muhtemel iş sağlığı ve güvenliği risklerine dair bilgilendirme yükümlülüğü bulunmaktadır. Bu bilgilendirme, geçici görevlendirilen çalışanların hizmet verilen işyerinin özellikleri, sağlık ve güvenlik riskleri, acil durum prosedürleri vb. hususlarda bilgi sağlanmasını amaçlamaktadır.

Diğer taraftan 6331 sayılı Kanunun 17 nci maddesi beşinci fıkrasında; *"Tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde; yapılacak işlerde karşılaşılabilecek sağlık ve güvenlik riskleri ile ilgili yeterli bilgi ve talimatları içeren eğitimin alındığına dair belge olmaksızın, başka işyerlerinden*

çalışmak üzere gelen çalışanlar işe başlatılamaz.” hükmü uyarınca asıl işveren, yeterli bilgi ve talimatların alındığını gösterir belgesi bulunmayan çalışanları işe başlatamaz.

37. Elektrik ve elektronik mühendisleri elektrik ile ilgili tesisatın periyodik kontrollerini yapabilir mi?

İşyerinde iş ekipmanlarının kullanımı ile ilgili sağlık ve güvenlik yönünden uyulması gerekli asgari şartları belirtmek amacıyla İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği 25/4/2013 tarihli ve 28628 sayılı Resmi Gazete’ de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Yönetmeliğin Ek-3’ünde “periyodik kontrole tabi iş ekipmanları” başlıklı 2.3. maddesinde elektrik tesisatı, topraklama tesisatı, paratoner tesisatı ile akümülatör, transformatör ve benzeri elektrik ile ilgili tesisatın periyodik kontrolleri elektrik mühendisleri, elektrik tekniker veya yüksek teknikerleri tarafından yapılabileceği hüküm altına alınmış olup ilgi standartlarda aksi belirtilmediği sürece, tesisatların periyodik kontrollerinin yılda bir kez yapılması hususu belirtilmektedir.

Ayrıca, Elektrik İle İlgili Fen Adamlarının Yetki, Görev ve Sorumlulukları Hakkında Yönetmeliğin Elektrikle İlgili Fen Adamlarının Görev, Yetki ve Sorumlulukları başlıklı 4 üncü maddesinin (b) bendinde; Denetime yönelik fenni mesuliyet sorumluluğu elektrik veya elektrik ve elektronik mühendislerince veya Yapı Denetim Kuruluşunun denetçi elektrik veya elektrik ve elektronik mühendislerince üstlenilen bağlantı gücü 1500 KW, 400 Volt’a kadar elektrik iç tesislerinin yapımı ile bağlantı gücü 1250 KW, 400 Volt’a kadar elektrik iç tesislerinin yapımı konularında elektrik-elektronik mühendislerinin yetkili oldukları belirtilmektedir.

Bu çerçevede, topraklama ölçümü ve topraklama tesisatı işlerinin elektrik ve elektronik mühendisleri tarafından da yapılabilmesi mümkündür.

38. İş güvenliği uzmanı, İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik kapsamında destek elemanına verilmesi gereken yangın eğitimini verebilir mi?

Yangın eğitimi mesleki eğitim kapsamında verilmesi gereken bir eğitim olmayıp bütün işyerlerinde işin gereği verilmesi gereken bir eğitimidir. İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik kapsamında arama, kurtarma, tahliye ve yangınla mücadele eğitimleri için çalışanlara kimin tarafından eğitim verileceğine dair bir husus belirtilmemektedir. Bu doğrultuda işyeri bünyesinde iş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi veya başka bir

çalışanının yeterli bilgi ve donanımı olması durumunda bu kişilerin eğitim verebilmesi, ayrıca bu eğitimin AFAD veya itfaiye gibi kuruluşlardan da alınabilmesi mümkündür.

39. İktisat, çalışma ekonomisi ve işletme gibi bölümleri bitirenler iş güvenliği uzmanı olabilir mi?

İş güvenliği uzmanlığı sertifikasına sahip olmak için yükseköğrenim süresince belli bir eğitim müfredatının tamamlanmış olması gerekmektedir. 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu gereğince mühendis, mimar veya teknik elemanlar iş güvenliği uzmanı olabilmektedir. Teknik eleman tanımı da teknik öğretmen, fizikçi, kimyager ve biyolog unvanına sahip olanlar ile üniversitelerin iş sağlığı ve güvenliği programı mezunlarını kapsamaktadır.

40. Diğer sağlık personelleri hangi işyerlerinde görevlendirilmektedir?

Diğer sağlık personelleri ondan fazla çalışanı bulunan ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde işyerinin büyüklüğüne göre artan sürelerle görevlendirilmektedir. Örneğin, ondan çok çalışanı bulunan akaryakıt istasyonları, inşaatlar, dökümhaneler vb. işyerlerinde diğer sağlık personeli bulundurulması zorunludur. Tam süreli işyeri hekimi çalışan işyerlerinde diğer sağlık personeli çalıştırma zorunluluğu aranmaz.

41. Hangi disiplinlerden mezun olanlar işyerlerinde diğer sağlık personeli olarak görevlendirilebilir?

Diğer sağlık personeli, “İş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinde görevlendirilmek üzere Bakanlıkça belgelendirilmiş hemşire, sağlık memuru, acil tıp teknisyeni ve çevre sağlığı teknisyeni diplomasına sahip olan kişiler ile Bakanlıkça verilen işyeri hemşireliği belgesine sahip kişiler” şeklinde tanımlanmaktadır. Diğer sağlık personeli tanımındaki kriterler belirlenirken alınan formasyonlar gözden geçirilmiş ve işyerinde görev alabilirliği irdelenmiştir. Bu sebeple, yukarıda sayılan unvanlara sahip olmayan kişilerin diğer sağlık personeli olarak çalışmaları mümkün değildir.

42. İşyerinde görevlendirilecek çalışan temsilcisi sayısı nasıl belirlenir?

- İki ile elli arasında çalışanı bulunan işyerlerinde bir,
- Ellibir ile yüz arasında çalışanı bulunan işyerlerinde iki,
- Yüzbir ile beşyüz arasında çalışanı bulunan işyerlerinde üç,
- Beşyüzbir ile bin arasında çalışanı bulunan işyerlerinde dört,

- Binbir ile ikibin arasında çalışanı bulunan işyerlerinde beş,
- İkibinbir ve üzeri çalışanı bulunan işyerlerinde altı çalışan temsilcisi bulunmalıdır.

43. İşverenin işyerinde kreş açma ile ilgili yükümlülüğü nedir?

16/08/2013 tarihli ve 28737 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanan Gebe veya Emziren Kadınların Çalıştırılma Şartlarıyla Emzirme Odaları ve Çocuk Bakım Yurtlarına Dair Yönetmelik'in "Tanımlar" başlıklı 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde "Yurt/Çocuk bakım yurdu/Kreş: 0-60 aylık çocuklar ile velisinin isteği üzerine ilkokula kaydı yapılmayan 60-66 aylık çocukların bakım ve eğitimlerinin yapıldığı yerleri," şeklinde tanımlanmıştır.

Yönetmelik'in "Oda ve yurt açma yükümlülüğü" başlıklı 13 üncü maddesinde;

(1) Yaşları ve medeni halleri ne olursa olsun, 100-150 kadın çalışanı olan işyerlerinde, emziren çalışanların çocuklarını emzirmeleri için işveren tarafından, çalışma yerlerinden ayrı ve işyerine en çok 250 metre uzaklıkta EK-IV'te belirtilen şartları taşıyan bir emzirme odasının kurulması zorunludur.

(2) Yaşları ve medeni hâlleri ne olursa olsun, 150'den çok kadın çalışanı olan işyerlerinde, 0-6 yaşındaki çocukların bırakılması, bakımı ve emziren çalışanların çocuklarını emzirmeleri için işveren tarafından, çalışma yerlerinden ayrı ve işyerine yakın EK-IV'te belirtilen şartları taşıyan bir yurdun kurulması zorunludur. Yurt, işyerine 250 metreden daha uzakta işveren taşıt sağlamakla yükümlüdür.

(3) İşverenler, ortaklaşa oda ve yurt kurabilecekleri gibi, oda ve yurt açma yükümlülüğünü, kamu kurumlarınca yetkilendirilmiş yurtlarla yapacakları anlaşmalarla da yerine getirebilirler.

(4) Oda ve yurt açma yükümlülüğünün belirlenmesinde, işverenin belediye ve mücavir alan sınırları içinde bulunan tüm işyerlerindeki kadın çalışanların toplam sayısı dikkate alınır.

(5) Emzirme odası ve/veya yurt kurulması için gereken kadın çalışan sayısının hesabına erkek çalışanlar arasından çocuğunun annesi ölmüş veya velayeti babaya verilmiş olanlar da dâhil edilir.

hükümleri bulunmaktadır. Buna göre işverenlerin, yaşları ve medeni hâlleri ne olursa olsun 150'den çok kadın çalışanı bulunması halinde 0-60 aylık çocuklar ile velisinin isteği üzerine ilkokula kaydı yapılmayan 60-66 aylık çocukların bakım ve eğitimleri için EK-IV'te belirtilen şartları taşıyan bir yurt kurması yükümlülüğü bulunmaktadır. Diğer taraftan işverenler, ortaklaşa oda ve yurt kurabilecekleri gibi, oda ve yurt açma yükümlülüğünü, kamu kurumlarınca yetkilendirilmiş yurtlarla yapacakları anlaşmalarla da yerine getirebilirler.

Buna göre ilgili düzenlemede oda ve yurtlar ile ilgili olarak işverene yükümlülük verilmiş olması ve giderlerinin tamamının işverenlerce karşılanacağını hükme bağlanmış olması nedeniyle bu yükümlülüğün hizmet alımı yoluyla yerine getirilmesi hâlinde kısmi de olsa çalışanlardan ücret talep edilemez. Maliye Bakanlığı tarafından konuyla ilgili yapılan değerlendirmeye göre yükümlülüğün kamu kurumları tarafından yetkilendirilmiş özel kreş ve çocuk yurtlarından hizmet alımı ile yerine getirilmesi hâlinde yapılacak ödemelerin, Gelir Vergisi Kanununun 40 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendi çerçevesinde safi kazancın tespitinde indirim konusu yapılmasının mümkün bulunduğu değerlendirilmektedir.

44. İSG mevzuatına uygunsuzluk hâlinde idari para cezası ne kadardır?

İşverenin iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili yükümlülüğünü yerine getirmediği durumlarda uygulanacak para cezaları, İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun "İdari para cezaları ve uygulanması" başlıklı 26 ncı maddesinde belirtilmiştir. Yeniden değerlendirme oranı göz önünde bulundurularak çalışan sayısına göre her yıl uygulanacak ceza miktarları Genel Müdürlüğümüz internet sayfasında (<https://www.csgeb.gov.tr/isggm/Contents/hizlierisim/ipc/>) ilan edilmektedir.

45. İşyerinde iş makinalarının kullanımı için sertifika şartı var mıdır?

13/7/2013 tarihli ve 28706 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Tehlikeli ve Çok Tehlikeli İşlerde Çalışanların Mesleki Eğitimlerine Dair Yönetmeliğin Ek-1 çizelgesinde yer alan işlerde fiilen çalıştırılacakların, yaptığı işe uygun ve anılan Yönetmeliğin “Mesleki eğitimin belgelendirilmesi” başlıklı 6. maddesinde tanımlanan belgelerden birisine sahip olmaları zorunludur.

Bununla birlikte anılan Yönetmeliğin Ek-1 listesinde bulunan ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu kapsamında yer alan araç/ekipmanları kullanacak çalışanların aynı Kanun kapsamında sahip olmaları gereken operatör belgelerinin mesleki eğitim belgesi olarak sayılabileceği, Yönetmeliğin Ek-1 listesinde yer alan ve 2918 sayılı Kanun kapsamında olmayıp sadece iş sahası içerisinde kullanılan araç/ekipmanların kullanımının mesleki eğitime tabi olduğu ve sahip olunması gereken mesleki eğitim belgelerinin söz konusu Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde tanımlanmış belgelerden biri olması yeterlidir.

46. Çalışma ortamı ölçümleri nereye yaptırılır?

20.08.2013 tarihli ve 28741sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmış olan İş Hijyeni Ölçüm, Test ve Analizi Yapan Laboratuvarlar Hakkında Yönetmelik kapsamında İSGÜM tarafından yetkilendirilen kuruluşlar tarafından ortam ölçümlerinin yapılması gerekmektedir. Bu kuruluşlara ait liste İSGÜM internet sayfasında (<http://www.isgum.gov.tr/labyetki.aspx>) yer almaktadır. Ayrıca laboratuvar yetkilendirme ile ilgili sıkça sorulan sorulara ilişkin açıklamalara da <https://www.csgeb.gov.tr/isgum/Contents/hizlierisim/laboratuvaryetkilendirme/> adresinden ulaşılabilir.

47. İş ekipmanlarının periyodik kontrollerini kimler yapmaya yetkilidir?

İş ekipmanlarının periyodik kontrollerini yapacak yetkili kişiler; mühendis, tekniker, yüksek tekniker ve teknik öğretmen unvanına sahip kişilerdir. Örneğin; basınçlı kap ve tesisatların periyodik kontrolleri; makine mühendisleri, makine tekniker veya yüksek teknikerleri dışında makine veya metal eğitimi bölümü mezunu teknik öğretmenler tarafından da yapılabilir. Elektrik tesisatı, topraklama tesisatı, paratoner tesisatı ile akümülatör ve transformatör ve benzeri elektrik ile ilgili tesisatın periyodik kontrolleri ise elektrik mühendisleri, elektrik eğitimi bölümü mezunu teknik öğretmenler, elektrik tekniker veya yüksek teknikerleri tarafından yapılır.

48. İş ekipmanlarının periyodik kontrollerini yapmaya yetkili kişilerin Bakanlığa bildirim zorunluluğu başladı mı?

İş ekipmanlarının periyodik kontrollerini yapmaya yetkili kişilerin EKİPNET’e kayıt yaptırmaları zorunludur. EKİPNET sistemine kayıt zorunluluğu, 1.10.2017 tarihli ve 30197 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “İş Ekipmanlarının Periyodik Kontrollerini Yapmaya Yetkili Kişilerin Kayıt ve Eğitimlerine İlişkin Tebliğ”in yürürlüğe girmesinin ardından pilot iller olan Eskişehir ve Kırıkkale’de başlamıştır. EKİPNET’e kayıt olup geçici kayıt numarası alanlar, yetkilendirilmiş kurumlar vasıtasıyla verilen temel eğitimi tamamlamak ve sınavda başarı sağlamak kaydıyla nihai kayıt numarasını alırlar. Pilot uygulamanın süresi en az bir yıl olarak belirlenmiş olup bu sürenin sonunda tüm yurttaki EKİPNET’e kayıt olma ve temel eğitimde başarı sağlama zorunlu hâle gelecektir.

49. İş ekipmanlarının periyodik kontrollerine ilişkin sürecin işleyişi hakkında bilgi verebilir misiniz?

01.10.2017 tarih ve 30197 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren İş Ekipmanlarının Periyodik Kontrollerini Yapmaya Yetkili Kişilerin Kayıt ve Eğitimlerine İlişkin Tebliğ ile periyodik kontrol konusunda yeni düzenlemeler getirilmiştir. Tebliğ’de belirlenen hususlara

göre ilgili mezuniyet şartlarını sağlayan kişiler İş Ekipmanlarının Periyodik Kontrollerini Yapacak Yetkili Kişilerin Kayıt Programı (EKİPNET)'e kayıt yaptırmaktadır.

EKİPNET sistemine kayıt olan kişiler, ilgili Tebliğ'de belirtilen şartları sağlayan ve Bakanlığımızca protokol yapılarak yetkilendirilen kuruluşlardan eğitim almak ve başarılı olmak kaydı ile periyodik kontrol yapmaya yetkili olmaktadır. Eğitimde başarılı olan kişilere EKİPNET sistemi tarafından kayıt numarası verilmekte ve kişiler yaptıkları periyodik kontrolleri bu kayıt numarası ile gerçekleştirmektedir.

Protokol ile eğitim vermek için yetkilendirilen kuruluşlar Genel Müdürlüğümüz web-sitesinden ve sosyal medya hesaplarından duyurulmaktadır. Tebliğ'in yayımlanma tarihinden itibaren en az bir yıl süre ile Kırıkkale ve Eskişehir pilot illerinde devam eden çalışma, pilot sürenin bitiminden itibaren ülke çapında yaygınlaştırılacaktır.

50. Çalışanlara verilecek iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinde ne gibi yenilikler yapılmıştır?

Çalışanların işyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimleri önem arz eden konulardan biridir. Bu kapsamda, çalışanların belirli konulardan oluşan temel bir İSG eğitimini almalarının yanı sıra çalışanın fiilen çalışmaya başlamadan önce, çalışanın yapacağı işe, varsa kullanacağı iş ekipmanına ve işyerine özgü iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini içeren konularda uygulamalı olarak işe başlama eğitimi alması da öngörülmüştür. Diğer taraftan herhangi bir sebeple altı aydan fazla süreyle işten uzak kalanlara, tekrar işe başlatılmadan önce bilgi yenileme eğitimi verilir.

Bunların dışında çalışanlara verilecek temel eğitimler, işin devamı süresince belirlenen düzenli aralıklar içinde; az tehlikeli işyerleri için en az sekiz saat, tehlikeli işyerleri için en az on iki saat, çok tehlikeli işyerleri için en az on altı saat olarak her çalışan için düzenlenir.

Yapılan iş değişmeden işyerinin değişmesi hâlinde çalışanın sahip olduğu eğitimlerin geçerliliği sağlanmış, böylece inşaat işleri gibi çalışanların sık sık değiştiği işlerde işverenlere kolaylık getirilmiştir.

Ayrıca Bakanlığımıza ulaşan geri bildirimler doğrultusunda uzaktan verilecek eğitimlere ilişkin esaslar da yeniden düzenlenmiştir. Bu kapsamda işyerinde ilk defa verilecek temel eğitimler hariç çalışanlara tekrar verilecek temel eğitimler işveren tarafından işe ve işyerine özgü içeriğin hazırlanması ve gerekli uzaktan eğitim yönetim sisteminin sağlanması hâlinde uzaktan eğitim yöntemi kullanılarak verilebilir.

Çalışanların iş sağlığı ve güvenliği eğitimleri; İSG profesyonellerinin yanı sıra üniversiteler ve kamu kurum ve kuruluşları, Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, işçi, işveren ve kamu görevlileri kuruluşları veya bu kuruluşlarca kurulan eğitim vakıfları ve ortaklaşa oluşturdukları eğitim merkezleri ile Bakanlıkça yetkilendirilmiş eğitim kurumları ve çalışanlara ücretsiz eğitim hizmeti veren ve kamu yararına kuruluş statüsüne haiz, eğitim amaçlı kurulmuş vakıflar tarafından verilebilmektedir.

51. Öteleme süresince iş sağlığı ve güvenliği hizmetleri kamu kurumlarında nasıl sağlanır?

Öteleme yalnızca İSG profesyoneli görevlendirilmesine dair olup risk değerlendirmesi, acil durum planları, yangınla mücadele, sağlık gözetimi gibi işveren yükümlülükleri yürürlüktedir.

İSG profesyoneli görevlendirme yükümlülüğü başlamamış kurumlarda;

- Risk değerlendirmesi: Risk değerlendirmesi ekibi içerisinde işyeri hekimi, iş güvenliği uzmanı bulunmaksızın diğer ekip üyeleri tarafından yerine getirilebilir.
- Çalışanların iş sağlığı ve güvenliği eğitimleri: İlgili Yönetmelikte belirtilen "eğitimi verebilecek kişi ve kuruluşlar" tarafından ya da kamu kurumlarının eğitim birimlerinde kendi personeli ile verilebilir.
- Acil durum planları: Acil durum planlarını hazırlayacak olanlara atıf yapılmamış olup söz konusu planların hazırlanması işverenin yükümlülüğündedir.
- Sağlık gözetimi: İşyeri hekimi görevlendirmesi yükümlülüğü yürürlüğe girene kadar, Kanun öncesinde olduğu gibi kamu sağlık hizmeti sunucuları tarafından da düzenlenebilmektedir.
- İş sağlığı ve güvenliği kurulu: Geçiş süresi boyunca kurul üyeleri içerisinde işyeri hekimi, iş güvenliği uzmanı bulunması şartı aranmamaktadır.

52. Kamuda İSG profesyonellerinin görevlendirilmesi ne zaman yürürlüğe girecektir?

Kanunun 38 inci maddesi gereği işyerinde İSG profesyonellerinin görevlendirilmesi;

- 4857 sayılı İş Kanunu'nun mülga 81 inci maddesi kapsamında 50'den fazla işçi statüsünde çalışanı bulunan kamu kurumları ile tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan özel sektöre ait işyerlerinde yürürlüktedir.
- 4857 sayılı İş Kanununun mülga 81 inci maddesi kapsamında çalışanlar hariç kamu kurumları ile 50'den az çalışanı olan ve az tehlikeli sınıfta yer alan işyerleri için 1/7/2020 tarihinde yürürlüğe girecektir.

53. İşyeri hekimi tarafından yazılan reçetelerin ödenmesi için gereken hususlar nelerdir? (e-reçete)

İşyeri hekiminin Sağlık Bakanlığı Doktor Bilgi Bankasına kayıtlı olması gerekmektedir. Kayıt işlemi için il sağlık müdürlüklerine müracaat edilmelidir. Kayıt kontrolü için: <http://sbu2.saglik.gov.tr/drbilgi>

- İşyeri hekimliği sertifikasının vize süresinin dolması nedeniyle İSG-KÂTİP'te geçersiz duruma düşmemiş olması gerekmektedir. Vize işlemleri için İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğüne müracaat edilmelidir. Sertifika durumu İSG-KÂTİP'e e-devlet şifresi ile giriş yapılarak ilgili hekimin "Sertifikalar" sayfasından kontrol edilebilmektedir.
- İşyeri hekiminin reçete düzenlediği kişinin çalıştığı işyeri ile İSG-KÂTİP üzerinden sözleşmesinin bulunması gerekmektedir. Sözleşme durumu İSG-KÂTİP'e e-devlet şifresi ile giriş yapılarak ilgili hekimin "Sözleşmeler" sayfasından kontrol edilebilmektedir.
- OSGB'de çalışan işyeri hekimlerinin dışa görevlendirmesinin (ilgili işyerine ataması) bulunması gerekmektedir.

54. Ortak Sağlık ve Güvenlik Birimi (OSGB) /Eğitim Kurumu (EK) başvuru/vize/adres değişikliği başvurusunda bulundum. İşlemleri nasıl takip edebilirim?

OSGB işlemleri İSG-KÂTİP üzerinden yürütülmekte olup dosya durumları aynı e-devlet uygulaması üzerinden takip edilebilmektedir. Başvuru belgelerinde bulunan eksiklikler, başvurunun durumu gibi tüm bildirimler İSG-KÂTİP üzerinden yapılmaktadır.

55. OSGB başvuru işlemlerinde hangi belgeler istenmektedir?

29.12.2012 tarihli ve 28512 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliği’nin 16 ncı maddesinin birinci fıkrasında ve <https://www.csgeb.gov.tr/isggm/contents/hizlierisim/isghizmetleri/> adresinde yer alan OSGB başvuru rehberinde hangi belgelerin istendiği, belgelerde nelere dikkat edilmesi gerektiğine dair ayrıntılı bilgi yer almaktadır.

56. Eğitim Kurumu başvuru işlemlerinde hangi belgeler istenmektedir?

29.12.2012 tarihli ve 28512 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmeliğinin 14 üncü maddesinin birinci fıkrasında ve 20.07.2013 tarihli ve 28713 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren İşyeri Hekimi ve Diğer Sağlık Personelinin Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmeliğinin 21 inci maddesinin birinci fıkrasında, ve <https://www.csgeb.gov.tr/isggm/contents/hizlierisim/isghizmetleri/> adresinde yer alan EK başvuru rehberinde hangi belgelerin istendiği, belgelerde nelere dikkat edilmesi gerektiğine dair ayrıntılı bilgi yer almaktadır.

57. OSGB’ler hangi katlarda kurulabilir?

OSGB’ler zemin kat ve üzeri tüm katlarda kurulabilir. Tuvalet ve arşiv bölümleri ise OSGB’ye ait olmak kaydıyla bodrum katta bulunabilir. Ayrıca tapuda bodrum kat olarak nitelendirilen ancak zemin kat niteliği taşıyan (girişi; yol seviyesi veya üstü olan) OSGB başvurularında, belediyeden kat niteliğinin mevzuata uygun olduğuna dair yazı talep edilir.

58. 2018 yılı OSGB ve Eğitim Kurumu belge bedelleri ne kadardır?

- Unvan değişikliği, kayıp belge ve numarataj güncellemesi nedeniyle yapılacak olan belge yenileme ücretleri 472 TL olarak belirlenmiştir.
- İlk başvuru ve adres değişikliği ücreti 20.060 TL olarak belirlenmiştir.

- Vize ücreti 5.015 TL olarak belirlenmiştir.

59. Belge ücreti ne zaman yatırılmalıdır?

İkinci incelemeden (detaylı incelemeden) sonra belgelerin uygun bulunması durumunda belge ücreti İSG-KÂTİP üzerinden talep edilmektedir. Belge ücretleri T.C. Ziraat Bankası Kurumsal Tahsilat Hesabı'na yetki belgesi ID'si ile yatırılmaktadır.

60. Belge ücreti bölümünde yer alan “Belgeler uygundur. Sorgu sonucu gelince belge ücreti istenecektir.” ibaresi ne anlama gelmektedir?

08.03.2018 tarihli ve 30354 sayılı mükerrer Resmi Gazete’de yayımlanan 7081 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Kabul Edilmesine Dair Kanunun maddesi kapsamında tüm kurumlar için soruşturma yapılmaktadır. Soruşturma sonucunun olumlu gelmesi durumunda kurumlardan belge ücreti istenmektedir.

61. OSGB / Eğitim Kurumu adres değişikliği/vize/unvan değişikliği işlemlerinde yetki belgesinin aslı ne zaman gönderilmelidir?

Yetki belgesinin aslı İSG-KÂTİP üzerinden yapılan başvuru ile eş zamanlı olarak üst dilekçe ile birlikte Genel Müdürlüğümüze gönderilmelidir.

62. OSGB / Eğitim Kurumu adres değişikliği işlemleri sonucunda vize tarihimiz değişir mi?

Vize tarihinin süresi yetki alınan tarih üzerinden hesaplanır. Adres değişikliği yapılması bu süreyi değiştirmeyecektir.

63. OSGB / Eğitim Kurumu adres değişikliği işlemlerinde prosedür nedir?

İSG-KÂTİP sistemi üzerinden başvuru yapılarak ilgili evraklar yüklenir. Eşzamanlı olarak yetki belgesinin aslı İSGGM’ye gönderilir. Evrak işlemleri tamamlandıktan sonra bankaya işlem ücreti yatırılır. Daha sonra Genel Müdürlükten mevcut yetkili olunan adrese ve taşınılacak adrese yerinde incelemeye gidilir. Yerinde incelemede onay verildikten sonra taşınılır. Yeni adrese ilişkin Ticaret Sicil Gazetesi yayınlatılır ve bu Gazete

İSG-KÂTİP üzerinden yapılan başvuruda ilgili alana yüklenir. Daha sonra yetki belgesi Genel Müdürlükçe tekrar düzenlenerek yetki alınan adrese gönderilir.

64. OSGB / Eğitim Kurumu adres değişikliği başvurusunda bulundum, taşınabilir miyim?

Genel Müdürlükten ilgili personel yerinde incelemeye gelip taşınılmak istenilen yere onay verdiği zaman taşınılmalıdır. Bundan önce OSGB/EK yetkili adresini kesinlikle terk etmemelidir.

65. Hisse devri/plan değişikliği / gezici İSG aracı/basit hizmet lab. ile ilgili Genel Müdürlüğe bildirim yapmak gerekir mi?

Konu ile ilgili evrak, gerekli izin belgeleri sorumlu müdür tarafından İSG-KÂTİP’ teki bildirimler modülüne ilgili başlık altında yüklenmeli ve Genel Müdürlüğün onayı beklenmelidir.

66. OSGB / Eğitim Kurumu yetki belgemi iptal etmek istiyorum. Ne yapmalıyım?

Yetki belgesinin aslını ve imza sirkülerinizi talebinizi içeren bir üst dilekçe ile Genel Müdürlüğe gönderiniz.

67. OSGB olarak hizmet verdiğimiz adreste başka bir iş yapmak istiyorum. Bunun bir sakıncası var mıdır?

OSGB’ler, yetki aldıkları adreste ve başvuru dosyasında yer alan planda belirtilen bölümlerde Genel Müdürlükçe yetkilendirilmedikleri konularda hizmet veremez ve faaliyette bulunamazlar. Ancak, ilgili kurum ve kuruluşların izinlerini almak ve Genel Müdürlükten onay almak şartıyla, OSGB’ler hizmet verdikleri işyerlerindeki çalışanlar ve işyeri ile sınırlı kalmak şartı ile iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili her türlü ölçüm ve analiz için gerekli donanımı OSGB’nin faaliyet gösterdiği adreste bulundurabilir ve ilgili personeli bünyesinde çalıştırabilirler. Bu amaçla kullanılacak bölümler 12 nci maddede belirtilen bölümler içerisinde olamaz ve görevlendirilecek personel mezkûr maddede belirtilen kişiler arasından atanamaz.

68. Eğitim programı girişi yapan kurumların A sınıfı iş güvenliği uzmanlığı ve B sınıfı iş güvenliği uzmanlığı eğitim programlarında lisans diploması yüklemesi gerekli midir?

A ve B sınıfı iş güvenliği uzmanlığı eğitim programlarında lisans diplomasının İSG-KÂTİP’e yüklenmesi yeterli olacaktır.

69. Yetki belgesi askıda olan bir kurum vize işlemini yapabilir mi?

Yetkilendirilen kurumların belgesinin askıda olması vize işlemlerinin yapılmasına engel teşkil etmemektedir.

70. Hem iş güvenliği uzmanlığı hem de işyeri hekimliği ve diğer sağlık personeli eğitimi vermeye yetkili bir eğitim kurumu kaç adet tam zamanlı eğitici ile sözleşme yapmalıdır?

“İG-İH yetkisi olan bir kurum; iş güvenliği uzmanlığı (İG), işyeri hekimliği (İH) ve diğer sağlık personeli (DSP) eğitimlerinden İG ile İH ya da İG ile DSP eğitimlerinin aynı zamanda devam ediyor olması durumunda mevzuat hükümleri aynen uygulanır, Ancak, sadece İG eğitimi verecek ise; eğitici belgesine sahip en az biri mühendis, diğeri farklı meslek dalından olmak üzere en az iki eğiticiyi, sadece İH ve DSP eğitimi için ise; eğitici belgesine sahip olan biri işyeri hekimi olmak üzere en az iki eğiticiyi diğer mevzuat hükümleri saklı kalmak kaydı ile tam süreli olarak görevlendirmesi yeterli görülür.” hükmü 8/7/2015 tarihli ve 2015-3 sayılı İç Genelgede Değişiklik Yapılması Hakkında İç Genelge ile getirilmiş olup İSG-KÂTİP’ teki gerekli düzenlemeler tamamlanıncaya kadar mevcut uygulamaya devam edilmektedir.

71. Hem iş güvenliği uzmanlığı hem de işyeri hekimliği ve diğer sağlık personeli eğitimi vermeye yetkili bir eğitim kurumu yetkisinin bir kısmını iptal edebilir mi?

Yetkisi İG-İH şeklinde birleştirilen eğitim kurumu yetki belgeleri talep edilmesi durumunda belge yenileme bedeli alınarak ayrılır. İG-İH yetkisi olan bir kurumun İG ya da İH yetkisinin herhangi birinden vazgeçmek istemesi hâlinde uygulanan ihtar puanları silinmez ve sonucu kesinleşmemiş denetimlerin işlemleri devam ettirilir.

72. İSG profesyonellerine ait belgelerin vize süresi nedir? Vize süresi dolduktan sonra vize işlemi gerçekleştirilebilir mi?

Bireysel belgelerin vize süresi 5 yıldır. Belge tarihine 90 gün kala vize başvurusunda bulunabilirsiniz. Yürürlükte olan mevzuat hükümlerine göre vize süresinin sınırlandırılmış bir tarihi olmayıp vize süresi geçtiğinde belgeniz geçersiz düşecek ve sistem belgeniz ile yeni sözleşme yapılmasına izin vermeyecektir. Mevcut sözleşmeleriniz 30 gün sonra sistemden düşecektir. Yapılacak vize başvurusu sonrası işlemler tamamlandıktan sonra belge tekrar geçerli hale gelecektir.

73. Vize başvurusu nasıl yapılır ve nasıl takip edilir?

İSG-Kâtip'e kayıtlı kullanıcı sekmesinden giriş yaparak vize başvurusu yapılır. Aynı ekranda "Başvuru işleme konuldu" durumu "Bankaya bildirim yapıldı." şeklinde değiştiği zaman Ziraat Bankasının herhangi bir şubesinden İSG kurumsal tahsilat hesabına kimlik numarası ile vize ücretini yatırıldıktan sonra 2 iş günü içinde vize işlemi tamamlanır.

74. İSG Profesyonelleri e-İmzalı belgeyi nasıl temin etmektedir?

İSG-KÂTİP'e giriş yapıldıktan sonra ana sayfada yer alan bilgi güncelleme butonundan meslek beyanı yapılması gerekmektedir. Beyan yapılmasının akabinde Genel Müdürlük Makamının belgeleri imzalamasını müteakip e-imzalı belge temin edebilmektedir.

75. Belge almaya hak kazandıktan sonra belge ücreti belirli bir sürede yatırılmadığı takdirde hak kaybı olur mu?

Güncel mevzuat hükümlerine göre belge ücreti yatırılması ile ilgili herhangi bir süre kısıtlaması bulunmamaktadır. Fakat ücretin yatırdığı yıl geçerli olan meblağ tahsil edilmektedir.

76. Kimler iş güvenliği uzmanı olabilmektedir?

29.12.2012 tarih ve 28512 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan "İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik" in dördüncü maddesinin (f) bendinde "İş güvenliği uzmanı: İş sağlığı ve güvenliği alanında görev yapmak üzere Bakanlıkça yetkilendirilmiş, iş güvenliği uzmanlığı belgesine sahip, Bakanlık ve ilgili kuruluşlarında çalışma hayatını denetleyen müfettişler ile mühendislik veya mimarlık eğitimi veren fakültelerin mezunları ile teknik elemanı," ve (ı) bendinde ise "Teknik eleman: Teknik öğretmenler, fizikçi, kimyager veya biyolog unvanına sahip olanlar ile üniversitelerin iş sağlığı ve güvenliği lisans veya ön lisans programı mezunlarını, ifade eder." şeklinde tanımlanmıştır. Mevzuatta yer almayan bölüm mezunları iş güvenliği uzmanı olamamaktadır.

77. İSG Profesyonellerine ait belge ve vize ücretleri ne kadardır?

2018 yılı itibari ile belge ücreti 472 TL, vize ücreti ise 118 TL'dir.

78. İş güvenliği uzmanlarının İSG-KÂTİP üzerinden yapılmış olan sözleşmelerinin fiili çalışmadan sayılmasında dikkat edilen hususlar nelerdir?

- OSGB bünyesinde çalışan iş güvenliği uzmanlarının sadece dışa görevlendirme ile firmalara hizmet verdiği dönem fiili çalışma süresinden sayılmakta olup OSGB içe görevlendirmeleri fiili çalışma olarak değerlendirilmemektedir.
- Çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde sözleşmesi bulunan C sınıfı iş güvenliği uzmanlarının fiili çalışma sürelerinin hesaplanmasında yalnızca işyerlerinde tehlike sınıfına uygun iş güvenliği uzmanının sözleşmesinin bulunduğu dönemlerdeki çalışma süreleri dikkate alınmaktadır.
- Görevlendirme sonrasında SGK kayıtlarına istinaden işyerlerinin kapanması hâlinde işyerinin kapandığı tarihe kadar olan süre hesaba katılır. (İşyerleri İSG-KÂTİP sistemi üzerinde SGK sicil numarasına istinaden kayıtlı olup işyerinin SGK sicil numarasının değişmesi hâlinde işyeri kapalı olarak değerlendirilmekte olup sözleşmenin yeni SGK sicil numarası üzerinden yenilenmesi gerekmektedir. Aksi hâlde sözleşme İSG-KÂTİP üzerinden devam etse dahi fiili hizmet süresi hesabında dikkate alınmamaktadır.)

79. İş hijyeni laboratuvarı kurmak istiyorum. Ne yapmalıyım?

İş hijyeni laboratuvarları işyerlerinde sağlığa zararlı olabilecek fiziksel kimyasal ve biyolojik faktörlerin nitel ve/veya nicel olarak ölçen laboratuvarlardır. Bu laboratuvarların kurulması için en temel koşul ilgili yönetmelikte (İş Hijyeni Ölçüm Test ve Analizi Yapan Laboratuvarlar Hakkında Yönetmelik) belirtilen niteliklere sahip bir laboratuvar sorumlusunun bir laboratuvar kalite yöneticisinin ve en az bir deney personelinin istihdam edilmesidir. Daha sonra, hizmet verilecek sanayi ve hizmet kollarını dikkate alarak ölçümü yapılacak fiziksel kimyasal ve biyolojik faktörler belirlenmeli ve bu faktörleri ölçmeye yarayacak iş hijyeni metotları tespit edilmelidir. Bu metotların tespiti için www.isgum.gov.tr adresinde yer alan “Kabul edilen metotlar listesi” rehber olarak alınabilir. Sonraki aşama belirlenen metotların gerektirdiği cihaz ve sarf malzemelerin temin edilmesidir. Bu cihaz ve malzemelerle metot geçerli kılma çalışmaları gerçekleştirilmeli ve bu çalışmaların kayıtları Bakanlığımıza yapılacak başvuruda gerekli olan diğer belgelerle beraber sunulmalıdır. Metot geçerli kılma çalışmalarının nasıl yapılacağı ve diğer idari ve teknik konular hakkında daha ayrıntılı bilgi almak için yine www.isgum.gov.tr adresinde bulunan “İş Hijyeni Laboratuvarları İçin Rehber”

adlı dokümandan faydalanılabilir. İlgili yönetmelikte yazılı belgelerden oluşan başvuru dosyanızı teslim ettikten sonra İSGÜM personeli tarafından tarafınıza yapılacak bildirimlerin gereğini yerine getirerek yetki alma sürecini tamamlayabilirsiniz.

80. İşyerimde iş hijyeni ölçümleri yaptırmak istiyorum. Ne yapmalıyım?

İşyerlerinde yapılan iş hijyeni ölçüm test ve analizleri, mevzuat gereği zorunlu kılınan risk değerlendirmesi çalışmalarının bir parçasıdır. Bu nedenle öncelikli olarak işyerinde risk değerlendirmesi çalışmanızın taslağını çıkartmalı ve bu taslakta tespit edilen fiziksel, kimyasal ve biyolojik faktörlerin hangilerinin ölçümünün yapılması gerektiğine karar verilmelidir. Daha sonra bu faktörleri ölçebilen laboratuvarların hangileri olduğu belirlenmelidir. Bu belirleme işi yapılırken www.isgum.gov.tr adresinde yer alan yetkili laboratuvarlar sekmesi kullanılmalıdır. Bu sekmede her bir laboratuvarın hangi ölçümleri yaptığı ilgili yeterlik veya ön yeterlik belgeleri içerisinde belirtilmektedir. Bu sekmede laboratuvarların iletişim bilgileri de yer almakta olup herhangi bir faktörün ölçümü hakkında daha detaylı bilgi almak için laboratuvarlarla iletişim kurulması faydalı olmaktadır. Bir laboratuvarın işyerinizde var olan tüm faktörleri ölçemiyor olabileceği göz önüne alındığında birden çok laboratuvardan hizmet alma yoluna gidilmesi tercih edilebilir. Hizmet alınacak laboratuvar belirlendikten sonra işyerinize laboratuvar personeli gelecek ve ölçüm yapılacak kişileri ve/veya noktaları tespit edecektir. Bu çalışma ön inceleme olarak adlandırılmaktadır. Ön inceleme sırasında işyeri hekimi, iş güvenliği uzmanı ve laboratuvar personelinin birlikte çalışması, ayrıca işyerinde çalışanların görüşlerinin alınması önem arz etmektedir. Ön inceleme çalışması tamamlandıktan sonra üzerinde anlaşılan ölçüm listesi karşılıklı olarak imzalanmalı ve işyerinde saklanmalıdır. Sonraki aşamada işyerinde ölçüm metotlarının gerektirdiği süre zarfında karar verilen ölçümler gerçekleştirilecektir. Ölçümler bittikten sonra laboratuvar gerekli analizleri ve hesaplamaları tamamlayarak tarafınıza bir rapor gönderecektir. Bu rapor içerisinde ölçümü yapılan faktörler, ölçüm tarihi ve ölçüm sırasındaki çevre şartları, ölçümü yapılan kişiler, kullanılan ölçüm metotlarının adları gibi hususlar açıkça belirtilecektir. Raporunuzda bu ve benzeri konularda yeterli bilgi bulamadığınızı düşünüyorsanız ilgili laboratuvara geri dönüş yaparak raporunuzun tadil edilmesini isteyebilirsiniz. Yeterlik veya ön yeterlik belgesine sahip bir laboratuvarın gerçekleştirildiği ölçümlerin sonuçlarının yeterli doğruluk seviyesinde olmadığını düşünüyorsanız bu konuda İSGÜM’e başvuru yaparak sonuçlara itiraz edebilirsiniz. İlgili ölçümün kayıtları ve laboratuvarla ilgili diğer hususlar incelenerek ölçüm sonucu iptal edilecek veya tarafınıza ölçüm sonucunun geçerli olduğu bildirilecektir.

81. “Asbest” konusunda farkındalık oluşturmak için ne tür çalışmalar yürütülmektedir?

Asbest; çalışan sağlığı açısından çok önemli olduğundan İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü’nün oldukça üzerinde durduğu bir konu olmuştur. Farkındalık artırma çalışmalarından önce genel olarak asbest faaliyetlerini özetlemek gerekirse; 28539 sayılı ve 25.01.2013 tarihli Asbestle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik ve 28692 sayılı ve 29.06.2013 tarihli Asbest Sökümü ile İlgili Eğitim

Programlarına İlişkin Tebliğ yayınlanmıştır. Mevzuatımıza göre asbestle çalışmaların gerçekleştirilmesi için Asbest Söküm Uzmanları, tarafımızca eğitilmekte ve sertifikalandırılmaktadır. Bu uzmanlar Asbest Söküm Çalışanlarına eğitim vermektedirler. Bu kişilerin çalışacağı asbest söküm, yıkım, tamir, bakım ve uzaklaştırma alanlarında yapılan asbest ölçüm ve numune alma işlemleri, yine Mevzuatımıza göre akredite olmuş ve tarafımızca yetkilendirilmiş laboratuvarca yapılmaktadır.

Konu ile ilgili ilk olarak personelin yurtiçi-yurtdışı eğitimlerle niteliği artırılmıştır. Özellikle 2013'te yayımlanan Yönetmelik sonrası pek çok bilgilendirmeye ve bilgi paylaşımını sağlamaya yönelik toplantı, panel, seminer, çalıştay vb. organizasyonlar düzenlenmiştir, hâlâ da düzenlenmektedir. İlgili faaliyetlerde genellikle Sağlık Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı gibi bakanlıklarla iş birliği yapılmaktadır. Bu çalışmaların içerisinde TSE, MYK, İŞKUR gibi kuruluşlar, Belediyeler, Üniversiteler, asbest söküm firmaları ve laboratuvarları da yer almaktadırlar. Limanlarda ve Tersanelerde İş Sağlığı ve Güvenliği Sempozyumu, Türkiye'de Asbestin Güncel Durumu ve Farkındalık Sempozyumu, Asbest ve Kentsel Dönüşüm Sempozyumu bunlardan yakın zamanda düzenlenenlerdir. Bu organizasyonlarda hem asbest konusunda farkındalık oluşturma, hem sahadaki uygulama ve işleyişlerin değerlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Asbest konusunda gerçekleştirilecek çalışmalarda yol gösterici olması açısından hazırladığımız pek çok rehber ve yayın bulunmaktadır. Bunlara Genel Müdürlüğümüzün www.isggm.gov.tr adresinden ve İSGÜM'ün www.isgum.gov.tr adresinden isteyenler ulaşabilmektedir.

82. Kişisel Koruyucu Donanım (KKD) nedir?

Kişisel koruyucu donanım, mevzuattaki tanımıyla; kişiyi bir veya birden fazla sağlık ve güvenlik tehlikesine karşı korumak amacıyla tasarlanmış ve üretilmiş kişilerce takılan, tutulan ve giyilen her türlü donanımı ifade eder. İşyerlerinde çalışanlarca kullanılan baret, koruyucu gözlük, toz maskesi gibi ürünler kişisel koruyucu donanımlara örnek verilebilir.

83. Kişisel Koruyucu Donanımların İş Sağlığı ve Güvenliğindeki yeri ve önemi nedir?

Mevzuatımızda belirlenen risklerin toplu koruma tedbirleriyle önlenemediği veya alınan teknik önlemlere rağmen istenilen düzeye indirilemediği hâllerde kişisel koruyucu donanımlar kullanılmalıdır. Tedbirler hiyerarşisinin son halkası kişisel koruyucu donanım olmakla birlikte bu kişisel koruyucu donanımların diğer tedbirlere göre daha önemsiz olduğu anlamına gelmemektedir. Keza, iş kazası sonucu yaralanma ve meslek hastalıkları ile kişi arasındaki son bariyer kişisel koruyucu donanım olup bundan öte başka bir tedbir bulunmamaktadır.

84. Bakanlık Kişisel Koruyucu Donanımların denetimini nasıl yapmaktadır?

Kişisel Koruyucu Donanımların kullanılmasına ilişkin işyerlerinde yapılan denetimler İş Teftiş Kurulu Başkanlığınca gerçekleştirilmektedir. Kişisel Koruyucu Donanımların mevzuata uygunluğu ve güvenli olup olmadığına ilişkin denetimleri ise İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü çatısı altında yer alan Piyasa Gözetim ve Denetim Daire Başkanlığı yürütmektedir.

85. Güvenli ürün nedir?

Kullanımı süresi içinde normal kullanım koşullarında risk taşımayan veya kabul edilebilir ölçülerde risk taşıyan ve temel gerekler bakımından azami ölçüde koruma sağlayan ürünü ifade etmektedir. Temel sağlık güvenlik gerekleri ise Kişisel Koruyucu Donanımın insan sağlığı, can ve mal güvenliği, çevre ve tüketicinin korunması açısından sahip olması gereken asgari güvenlik koşullarıdır. Temel sağlık ve güvenlik gereklerini karşılayan KKD'ler güvenlidir.

86. Güvensiz ve uygunsuz Kişisel Koruyucu Donanımlara ne tür yaptırımlar uygulanmaktadır?

Mevzuata uygun olmayan ürünlerin insan sağlığı, can ve mal güvenliği, hayvan, bitki yaşamı ve çevreye bir tehdit oluşturmaması koşuluyla uygunsuzluğun düzeltilebilir olduğu durumlarda düzeltici tedbirler alınır. Bu tedbirlere uymayan üreticiye idari para cezası uygulanır. Ürünün teknik düzenlemesine uygunluğu belgelenmiş olsa bile ürünün güvenli olmadığının tespiti hâlinde ise;

- Ürünün piyasaya arzı yasaklanır,
- Ürün piyasada ise toplatılır,
- Güvenli hale getirilmeyen veya getirilmesi mümkün olmayan ürünün taşıdığı risklere göre kısmen veya tamamen bertaraf edilmesi sağlanır.

87. Güvensiz ürünlere ilişkin bilgileri nereden öğrenebiliriz?

Bakanlıkça güvensizliği tespit edilen ürünlere ilişkin liste Bakanlık internet sitesinde yayınlanmakla birlikte www.guvensizurun.gov.tr (GÜBİS) adresinden ulaşılabilir.

88. Türkiye’de Onaylanmış Kuruluş var mı? Onaylanmış Kuruluşların Listesini nereden bulabilirim?

Bakanlığımızca Türkiye’de, Kişisel Koruyucu Donanımların uygunluk değerlendirme işlemlerinin yürütülmesi konusunda yetkilendirilmiş iki Onaylanmış Kuruluş bulunmaktadır. Bunlar; Türk Standartları Enstitüsü ile Universal Sertifikasyon ve Gözetim Hizmetleri Tic. Ltd. Şti.’dir. KKD konusunda atanmış bütün Onaylanmış Kuruluşların Listesine Avrupa Komisyonunun internet sitesinde yer alan NANDO veri tabanından erişebilirsiniz.

89. İmalatçı herhangi bir Onaylanmış Kuruluş'u seçme özgürlüğüne sahip midir?

İmalatçı, ürünleriyle ilgili gerekli testleri yaptırmak için yetkinliğe sahip ve resmi listede yer alan herhangi bir Onaylanmış Kuruluş'tan talepte bulunmakta özgürdür. Ancak imalatçı veya yetkili temsilcisi Avrupa Birliği sınırları içinde AT Tip İnceleme Belgesi için yalnızca bir tek Onaylanmış Kuruluşa başvurabilir.

90. KKD ile ilgili Uyumlaştırılmış Standartları nereden bulabilirim?

Yayımlanmış standartlarla ilgili en son liste Avrupa Komisyonunun Uyumlaştırılmış Standardartlarla ilgili internet sayfasında mevcuttur. Ayrıca internet sayfamızdan liste indirilebilir veya Türk Standartları Enstitüsünden temin edilebilir.

91. CE işareti ne anlama geliyor? Zorunlu mudur?

CE işareti yeni yaklaşım mevzuatı gereği ürünün ilgili yönetmelikte belirtilen temel sağlık ve güvenlik gereklerini karşıladığını gösteren işarettir. Zorunludur ve ürünün serbest dolaşımı için pasaportudur.

92. Ürün seçiminde nelere dikkat etmemiz gerekir? Güvensiz ürün nasıl anlaşılır?

Kişisel Koruyucu Donanım Yönetmeliği'ne uygun olmayan ürünün güvenliği şüphelidir. Ambalajının yırtık ve özensiz olup olmadığına dikkat edilmelidir. CE işaretinin yönetmelikte belirtilen şekilde işaretlenip işaretlenmediği, Türkçe kullanım kılavuzunun bulunup bulunmadığı kontrol edilmelidir. Ürünün güvenliği ile ilgili şüpheleriniz varsa bize, Bakanlık internet sayfasında bulunan şikâyet ve ihbar bölümünden ve iletişim bilgileri bölümünde verilen adres ve telefonlardan ulaşabilirsiniz.

93. OSGB'lerin mevzuata uygun çalışmasını sağlamak için ne yapılmaktadır?

Ortak sağlık güvenlik birimlerine yönelik planlı rutin denetimlere ilave olarak Genel Müdürlüğümüze ulaşan şikâyetlere dair denetimler de yapılmaktadır. Bu doğrultuda 2016 ve 2017 yıllarında Türkiye genelindeki 2682 OSGB'ye toplam 3819 denetim gerçekleştirilmiştir. Bu denetimler neticesinde elde edilen sonuçlar göz önüne alınarak mevzuatta yer alan belli hususlara dair ilave denetimler de planlanmaktadır. Bu denetimlerde OSGB'lerin sağlaması gereken asgari koşullarının denetimine ilave olarak esasen OSGB'lerin işyerlerine sundukları hizmetlerin standartlarının yükseltilmesi amaçlanmaktadır. Bu hedefe yönelik çalışmalarla birlikte mevzuata ve uygulamaya yönelik aksaklıkların da giderilmesi yönündeki çalışmalarımız devam etmektedir.

94. Eğitim kurumlarının mevzuata uygun çalışmasını sağlamak için ne yapılmaktadır?

Eğitim kurumlarına yönelik planlı rutin denetimlere ilave olarak Genel Müdürlüğümüze ulaşan şikâyetlere dair denetimler de yapılmaktadır. Bu doğrultuda 2016 ve 2017 yıllarında Türkiye genelindeki 120 eğitim kurumuna toplam 1321 denetim gerçekleştirilmiştir. Bu denetimler neticesinde elde edilen sonuçlar göz önüne alınarak mevzuatta yer alan belli hususlara dair ilave denetimler de yapılmaktadır. Eğitim kurumları denetiminde kursiyerlerin eğitime katılımını sağlamak ve eğitim kurumunun standartlarının yükseltilmesi hedeflenmektedir. Bu hedefe yönelik çalışmalarla birlikte mevzuata ve uygulamaya yönelik aksaklıkların da giderilmesi yönündeki çalışmalarımız devam etmektedir.

95. İSG profesyonellerinin mevzuata uygun çalışmasını sağlamak için ne yapılmaktadır?

İş sağlığı ve güvenliği hizmetini sahaya sunan İSG profesyonellerinin mevzuata uygun bir şekilde çalışmalarını sağlamak amacıyla Genel Müdürlüğümüz ve Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı ortak hareket etmektedir. Bu kapsamda 476 profesyonele iş müfettiş raporu ve 928 profesyonele OSGB ve eğitim kurumları denetim tutanakları sonucunda çeşitli yaptırımlar uygulanmıştır.

96. Bakanlık işyerlerini elektronik olarak denetleyecek mi?

İş Sağlığı ve güvenliği bilgi yönetim sistemi (İBYS) merkezi bir karar destek sistemi olmakla birlikte denetime esas bilgileri içermeyecektir. İş sağlığı ve güvenliği alanında yapılacak denetimler İş Teftiş Kurulu Başkanlığınca yürütülecek olup ilgili birimlerce görevlendirilen müfettişler yerinde denetim ile denetimlerini gerçekleştirmektedirler.

97. Veri setlerinde yer alan bilgileri gönderme yükümlülüğümüz ne zaman başlamaktadır?

İş sağlığı ve güvenliği hizmet almakla yükümlü işyerleri için veri gönderimi yükümlülüğü 01.07.2018 tarihinde başlamaktadır. Yayınlanacak veri setleri doğrultusunda ilgili verilerin İSG yazılımları aracılığıyla gönderimi de başlatılacaktır.

98. İşveren olarak İBYS - bilgi yönetim sistemine dair sorumluluklarım nelerdir?

Hizmet alan işveren ne yapmalı?

İSG Hizmetlerine ilişkin ilgili mevzuatta belirtilen yükümlülüğünü Bakanlıkça yetkilendirilen birimlerden (OSGB veya TSMB) alarak yerine getiren işverenler İSG yazılımı almakla yükümlü değildir. Ancak iş sağlığı ve güvenliği hizmetini aldıkları birimlerce yetkili bir yazılımın kullanılmakta olduğunun işverenlerce teyit edilmesi önem arz etmektedir. İşveren dilerse kendi temin edeceği tescilli bir yazılımı kullanabilecektir.

Görevlendirme yapan işveren ne yapmalı?

İSG Hizmetlerine ilişkin yükümlülüğün işyerinde uygun nitelikteki çalışanlar arasından görevlendirilmesi suretiyle yerine getirildiği durumlarda; işverenin, görevlendirdiği kişilerin 01.07.2018 tarihine kadar tescil edilmiş bir İSG yazılımı kullandığını teyit etmesi gerekmektedir.

99. OSGB olarak bilgi yönetim sistemine dair sorumluluklarım nelerdir?

İşyerlerinde görevlendirme yaparak iş sağlığı ve güvenliği hizmeti sunan yetkili birimler, görevlendirdiği kişilerin kullanımına sunmak üzere 01.07.2018 tarihine kadar İBYS yazılımı almakla yükümlüdürler. İşveren dilerse kendi temin edeceği tescil edilmiş bir yazılımı kullanabilecektir.

Ancak iş sağlığı ve güvenliği hizmeti kapsamında görevlendirdikleri kişilerin yazılımı doğru ve etkin bir şekilde kullanmakta olduğunun birim yetkililerince teyit edilmesi önem arz etmektedir.

100. İş güvenliği uzmanı olarak bilgi yönetim sistemine dair sorumluluklarım nelerdir?

İşyerlerinde görevlendirme yaparak iş sağlığı ve güvenliği hizmeti sunan yetkili birimler, görevlendirdiği kişilerin kullanımına sunmak üzere 01.07.2018 tarihine kadar İBYS yazılımı almakla yükümlüdürler. İşveren dilerse kendi temin edeceği tescil edilmiş bir yazılımı kullanabilecektir.

Ancak iş sağlığı ve güvenliği hizmeti kapsamında görevlendirdikleri kişilerin yazılımı doğru ve etkin bir şekilde kullanmakta olduğunun birim yetkililerince teyit edilmesi önem arz etmektedir.

101. İBYS kapsamında geçmişe yönelik veri gönderimi olacak mı?

01.01.2018 tarihi itibarı ile yapılan işlerden veri setlerinde yer alan bilgiler gönderilebilecektir. Söz konusu verilerin yeni oluşturulması halinde 01.01.2019 tarihine kadar içinde bulunduğumuz yıla ait veriler gönderilebilecektir.

102. Veri setlerinin içinde neler olacak?

Veri setleri içerisinde 2018 yılı içerisinde 4 farklı kategori olacaktır.

1. Çalışanların Eğitimi
2. Sağlık Gözetimleri
3. Saha Gözetimleri (Tehlike Kaynakları)
4. Sektörel Veriler

103. İşyerimizde yazılıma girmiş olduğumuz veriler için belge düzenleme yükümlülüğümüz ortadan kalkacak mı?

Yazılım üzerinden verilerin gönderilmesi söz konusu hizmet ile ilgili evrak düzenleme yükümlülüğünü ortadan kaldırmamaktadır. Yapılan işlere yönelik mevzuatta belirtilen dokümanlar oluşturulmaya devam edecektir.

104. İşyerimde işyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanının farklı yazılımlar kullanabilmesi mümkün mü?

İSG profesyonellerinin veri setlerinde belirtilen bilgileri oluşturarak Bakanlığımıza bildirebilmesi için Bakanlığımızca tescil edilmiş bir entegratör firma tarafından erişim sağlanması gerekmektedir. Söz konusu entegratör firmalardan olmak koşulu ve işverenin onayı olması şartı ile aynı işyerinde birden fazla yazılım kullanılmasında bir sakınca yoktur.

105. Entegratör firma olabilmek için ne yapmalıyım?

Entegratör firma olmak için başvurmak isteyen yazılım firmalarının internet sitesindeki başvuru evraklarını hazırlayarak İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğüne randevu alarak başvuruda bulunmaları gerekmektedir.

106. Kullanmakta olduğumuz bir yazılım var; değiştirmemiz gerekecek mi?

Kullanılan yazılımın Bakanlığımızca tescil edilen yazılımlardan olması gerekmektedir. Mevcut yazılımınızın 01.07.2018 tarihine kadar tescil edilmesi durumunda bir değişikliğe gidilmesine gerek olmayacaktır. Bu konuda yazılım firmanız ile görüşerek ilgili prosedürü takip edebilirsiniz.

İşyerinin kendi bünyesinde geliştirdiği İSG yazılımları da Bakanlıkça tescil edildikten sonra kullanılabilir.

107. Entegratör firma bilgilerine nasıl ulaşabilirim?

Tescil işlemleri devam etmektedir. İlgili firmaların bilgilerine yakın zamanda ibys.csgeb.gov.tr adresinden ulaşabilirsiniz.

108. OSGB olarak yazılımı kullandığımızda işveren de bir yazılım alacak mı?

İşverenlerin OSGB'den hizmet aldığı durumlarda ilgili OSGB yazılımı almakla yükümlü olmaktadır. Söz konusu yazılımın kullanıldığını takip etmesi işveren için yeterli olacaktır. İkinci bir yazılıma ihtiyaç duyulmamaktadır.

109. Hangi yazılım programını kullanacağıma nasıl karar vereceğim?

Bakanlığımızca tescil edilen firmalardan birinin tercih edilmesi yeterli olacaktır. İlgili firmanın seçimi taraflara bırakılmıştır.

110. Yazılım kullanırken İSG profesyonelleri olarak nelere dikkat etmeliyiz?

Bakanlığımızca tescil edilen yazılımlardan birinin kullanılması yazılım temin yükümlülüğü için yeterlidir. Ayrıca İSG profesyonelleri Bakanlığımıza veri gönderirken **e-İmza ya da Mobil İmza kullanmak zorundadır**, kişi kendi oluşturduğu ve gönderdiği veriden sorumlu olacaktır. Veri gönderim süreci başlamadan önce **e-İmza ya da Mobil İmza** temin etmeleri önem arz etmektedir.

111. Maden ocakları için İSG açısından yürütülen çalışmalarınız nelerdir?

Maden İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği kapsamındaki ek önlemler başlıklar halinde aşağıda özetlenmektedir.

- Üç boyutlu yer altı çalışma planının elektronik ortamda hazırlanması,
- Başyukarılarda insan ve malzeme yollarının ayrılması,
- Madenlerde insan naklinin yapıldığı yollarda eğim 18 dereceyi geçmemesi, geçmesi halinde ise mekanik taşıma yapılması,
- Havalandırma verilerinin ölçüm istasyonları vasıtasıyla kayıt altına alınması,
- Merkezi izleme sistemine bağlı oksijen, metan, karbonmonoksit, hidrojen Sülfür, sıcaklık ve hava hızı değerlerini ölçecek sensörlerin belirtilen yerleştirilmesi,
- Ocakta yeterli sayıda metan, karbonmonoksit, oksijen ve hidrojen Sülfür gazlarını ölçecek özellikte kalibre edilmiş seyyar gaz ölçüm cihazları bulundurulması,
- Grizulu veya yangına elverişli kömür damarlarının bulunduğu ocaklarda, tüm çalışanlara çalışma süresince ferdi oksijen kurtarıcısı sağlanması,

- Yeraltı kömür ocaklarında gaz degajı riskinin değerlendirilmesi ve bu hususların sağlık ve güvenlik dokümanında yer alması
- Madenlerde kendiliğinden yanmaya karşı bekleme barajları ve kontrol sondajlarının yapılması,
- Faaliyet alanları ile yeryüzüne çıkış ağzı arasında oksijenli ferdi kurtarıcı değişim istasyonları kurulması,
- ILO'nun 176 sayılı Sözleşmesi taahhüt ettiğimiz yeraltında çalışanların takibini sağlayacak personel takip sistemi zorunluluğu,
- Bant konveyörlerin yangına karşı korumalı (antistatik ve alev yürütmez) olması,
- Madenlerde altı ayda bir acil durum tatbikatlarının yapılması ve görüntüleri kayıt altına alınması,
- Kömür içerisinde ilerlenirken yapılacak tahkimat yanmaz malzemeden olması,
- Acil bir durumda çalışanların yerüstüne çıkmalarını kolaylaştırmak için da uygulanan “hayat hattı” kurulması,

112. Maden ocaklarında, Bakanlığınızın Kanuni düzenlemeler kapsamında son çalışmaları nelerdir?

23/04/2015 tarihli ve 29335 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 6645 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun kapsamında Yönetmeliğe ek olarak bazı değişiklikler 6331 sayılı Kanun kapsamında gerçekleştirilmiştir.

6645 sayılı Kanunla 6331 sayılı Kanunda Madenlere Yönelik Yapılan Değişiklikler

- Maden işyerlerinin hangilerinde sığınma odalarının kurulabileceği ve bu odaların teknik özelliklerine dair usul ve esaslar Bakanlıkça bir yıl içinde düzenleme yapılacaktır. *Sığınma odalarına dair tebliğ çalışması Genel Müdürlüğümüzce sosyal taraflar ve işyerlerinin görüşleri alınarak tamamlanmıştır.*
- İşyeri hekimleri ve iş güvenliği uzmanlarının yetki ve sorumlulukları ile iş güvenceleri belirlenmektedir. Maden ve yapı işyerlerinde görevlendirilecek iş güvenliği uzmanları sektöre uygun mezunlardan olacaktır.
- Ölümlü iş kazasına sebep olan maden işverenleri 2 yıla kadar kamu ihalelerinden yasaklanacaktır.
- İşin durdurulmasını gerektiren hususlar ile hangi madenlerde sığınma odası bulunacağının yönetmelikle belirlenebilmesi için kanuni altyapı oluşturulmaktadır.
- Tehlikeli ve çok tehlikeli işlerde (maden işyerleri dâhil) MYK belgesi zorunluluğu getirilmekte ve buna ait idari para cezası belirlenmektedir.

113. Kömür sektörüne yönelik ayrı iş sağlığı ve güvenliği kanunu çıkarılmasına ilişkin bugüne kadar yapılan çalışmalar nelerdir?

Maden İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği 6331 sayılı Kanun kapsamındaki tüm maden işyerlerini kapsamaktadır. Yönetmeliğin ekleri kapsamında Yeraltı Maden İşlerinin Yapıldığı İşyerlerinde Uygulanacak Asgari Özel Hükümler başlıklı Ek- 3 bölümünün 10 uncu bölümünden itibaren grizulu maden ocaklarına özel hükümler yer almaktadır. Bu değişiklikler başlıklar halinde aşağıda özetlenmektedir.

- Üç boyutlu yer altı çalışma planının elektronik ortamda hazırlanması
- Başyukarılarda insan ve malzeme yollarının ayrılması
- Eğimin 18 dereceyi geçtiği galerilerde mekanik vasıta bulundurulması
- Havalandırma verilerinin ölçüm istasyonları vasıtasıyla kayıt altına alınması
- Merkezi izleme sistemine bağlı oksijen, metan, karbonmonoksit, hidrojen sülfür, sıcaklık ve hava hızı değerlerini ölçecek sensörlerin belirtilen yerleştirilmesi
- Bu sensörlerin asgari olarak, ocağın ana hava giriş yolunda, üretim bölgelerinin her birinin temiz hava giriş ve hava dönüş yollarında, hazırlık çalışması yapılan bölgelerin hava dönüş yollarında ve ocağın kirli havasının ocak dışına çıktığı nefesliklerde bulunması gerekliliği
- Ocakta yeterli sayıda metan, karbonmonoksit, oksijen ve hidrojen sülfür gazlarını ölçecek özellikte kalibre edilmiş seyyar gaz ölçüm cihazları bulundurulması
- Grizulu veya yangına elverişli kömür damarlarının bulunduğu ocaklarda, tüm çalışanlara çalışma süresince ferdi oksijen kurtarıcısı sağlanması
- Ani gaz geliri veya göçük veya su baskını ihtimali olan bölgelerde çalışanların korunması ve güvenli bir çalışma ortamı sağlanması için yürütülecek faaliyetlerin sağlık ve güvenlik dokümanında belirtilmesi
- Çalışılmakta olan yerler yakınında, basınç altında birikmiş tehlikeli ve zararlı gazların veya yeraltı suyunun tehlikeye neden olabileceği durumlarda veya eski çalışma yerlerinde su veya gaz birikme ihtimalinde kontrol sondajı yapılması
- Yeraltı kömür ocaklarında gaz degajı riskinin değerlendirilmesi ve bu hususların sağlık ve güvenlik dokümanında yer alması
- Jeoloji ve damar yapısı müsaade ettiği müddetçe, ana yollar ve havalandırma yollarının kömür içerisinden sürülmemesi, bu durumun sağlanamadığı ana yollar ve havalandırma yollarında kömürün hava ile temasını tamamen kesecek gerekli tedbirler alınması

114. Yer altı kömür madenciliğinde iş sağlığı ve güvenliği denetimi yapan en az bir elemanın zorunlu daimi olarak çalışması için bir düzenleme var mı?

Bakanlığımız mevzuatı kapsamında İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelikte 30/4/2015 tarihli ve 29342 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 12. Maddesi değişikliğinde iş güvenliği uzmanı görevlendirmesinin “Çok tehlikeli sınıfta yer alanlarda, çalışan başına ayda en az 40 dakika.” olması gerektiği belirtilmiştir. Aynı maddeye ayrıca “Çok tehlikeli sınıfta yer alan 250 ve daha fazla çalışanı olan işyerlerinde her 250 çalışan için tam gün çalışacak en az bir iş güvenliği uzmanı görevlendirilir. Çalışan sayısının 250 sayısının tam katlarından fazla olması durumunda geriye kalan çalışan sayısı göz önünde bulundurularak birinci fıkrada belirtilen kriterlere uygun yeteri kadar iş güvenliği uzmanı ek olarak görevlendirilir.” hükmü de eklenmiştir. Bu doğrultuda çok tehlikeli sınıfta yer alan maden işyerlerinin asgari olarak çalışan başına 40 dakika olacak şekilde görevlendirme yapma yükümlülüğü bulunmakta olup 250 çalışan için de bir tam süreli iş güvenliği uzmanı bulundurulacağı belirtilmektedir. Söz konusu süreler asgari olarak belirlenmiş olup işverenlerin daha az çalışan için de tam süreli uzman görevlendirmesi mümkündür. Bununla birlikte maden işyerleri gerek gün içi vardiya düzeni ve gerekse emek yoğun olarak faaliyet göstermelerinden dolayı çalışan sayıları fazla olan işyerleridir ve bu düzenleme ile büyük bölümünün tam zamanlı iş güvenliği uzmanı görevlendirmesi durumu söz konusu olacaktır.

115. İş güvenliği uzmanlarının ve işyeri hekimlerinin mesleki olarak örgütlenebilmeleri için gerekli yasal düzenlemeler yapılmış mıdır?

İş sağlığı ve güvenliği disiplinler arası bir bilim dalıdır ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununda iş güvenliği uzmanlığı belirli bir meslek olarak ele alınmamıştır İş güvenliği uzmanları ve işyeri hekimleri İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik ile İşyeri Hekimlerinin Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmeliklerinde geçen şartları sağlayan Bakanlıkça yetkilendirilen ve faaliyetleri denetlenen eğitim kurumlarında ders içeriklerinin bir komisyon tarafından belirlendiği standart eğitim programlarına katılarak, ÖSYM tarafından yapılan merkezi bir sınav sonucu belgelerini alabilmekte ve mezun olduğu branşlar haricinde ayrı bir disiplin olan iş sağlığı ve güvenliği alanında görev yürütmektedirler. Başka bir deyişle iş güvenliği uzmanları ve işyeri hekimleri, ilgili branşlardan mezun olmuş olan ve İSG profesyonelliği dışında meslek sahibi olan veya olma potansiyeli bulunan belge alarak İSG hizmetlerini yürütmeye yetkili kişilerdir. Söz konusu branşların birçoğuna ait meslek odaları bulunmakta, bunun dışında İSG profesyonellerinin mesleki olarak örgütlenebilmelerinin önünde yasal bir engel bulunmamaktadır.

116. Kömür havzalarında, iş hijyeni ölçüm, test ve analizlerini yapacak akredite firmaların kurulmasına yönelik teşvikler sağlanmış mıdır?

Bilindiği üzere 20/6/2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun 10 uncu maddesi risk değerlendirmesi, kontrol, ölçüm ve araştırma ile ilgili olup dördüncü fıkrasına göre işveren, iş sağlığı ve güvenliği yönünden çalışma ortamına ve çalışanların bu ortamda maruz kaldığı risklerin belirlenmesine yönelik gerekli kontrol, ölçüm, inceleme ve araştırmaların yapılmasını sağlamalıdır.

Bu doğrultuda 20/8/2013 tarihli ve 28741 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren İş Hijyeni Ölçüm, Test ve Analizi Yapan Laboratuvarlar Hakkında Yönetmeliğin amacı; iş sağlığı ve güvenliği mevzuatı kapsamında çalışma ortamındaki kişisel maruziyetlere veya çalışma ortamına yönelik fiziksel, kimyasal ve biyolojik etkenlerle ilgili iş hijyeni ölçüm, test ve analizleri yapacak özel veya kamuya ait kurum ve kuruluş laboratuvarlarının yetkilendirilmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir. Bu Yönetmelik, 20/6/2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamında yer alan işyerleri ile bu işyerlerinde iş hijyeni ölçüm, test ve analizleri yapacak kişi ve kuruluşları kapsamaktadır.

Bu bilgilere istinaden 6331 sayılı Kanun ile anılan Yönetmeliğin kömür havzalarında iş hijyeni ölçüm, test ve analizlerini yapacak akredite firmaların kurulmasına yönelik teşvikleri sağladığı düşünülmektedir.

117. Ülkemiz madenlere dair uluslararası sözleşmelere taraf mıdır?

176 sayılı Madenlerde Sağlık ve Güvenliğe dair ILO Sözleşmesi 6580 sayılı Kanunla 4/12/2014 tarihinde TBMM tarafından kabul edilmiştir. Söz konusu sözleşme yer altı ve yerüstü madencilik faaliyetlerinde sağlık ve güvenlik ile çalışma ortamının iyileştirilmesine dair hükümleri içermektedir. Sözleşmenin hükümlerinin tamamı ülkemiz mevzuatında zaten var olan hükümler tarafından kapsandığı için ülkemiz tarafından yasalaşma süreci kısa vadede tamamlanmıştır. Maden İşyerlerinde İş Sağlığı Ve Güvenliği Yönetmeliği önleyici yaklaşımı yansıttığı ve bir rehber niteliğinde olduğu AB Komisyonunca da belirtilmiş olup 176 sayılı ILO sözleşmesi ile uyumludur. 176 Sayılı Sözleşme 185 üyesi bulunan ILO ülkelerinden 28’i tarafından imzalanmıştır. Maden İşyerlerinde İSG Yönetmeliği 19.09.2013 tarihli ve 28770 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu yönetmelik 3/12/1992 tarihli ve 92/104/EEC sayılı Avrupa Birliği Direktifi ile 3/11/1992 tarihli ve sayılı 92/91/EEC Avrupa Birliği Direktifine paralel olarak hazırlanmış ve AB kapsamındaki uluslararası yükümlülüklerimize yerine getirmektedir.

118. Madencilikte taşeronlaşmaya dair çalışmalar nelerdir?

3213 sayılı Maden Kanununda 2015 yılında yapılan değişiklik aşağıdaki hükümleri içermekte olup söz konusu madde ile yeraltı kömür madenlerinde taşeronlaşmanın önüne geçilmiştir.

*“Ruhsat sahipleri ile üçüncü kişiler arasında rödöfans sözleşmeleri Bakanlığın iznine tabidir. İzin alınmaksızın yapılan rödöfans sözleşmesi ile yürütülen madencilik faaliyetleri durdurulur. (Ek fıkra: 4/2/2015 – 6592/22 md.) Kamu kurum ve kuruluşları ile iştirakleri hariç olmak üzere yer altı kömür işletmelerinde maden ruhsat sahipleri, ruhsat sahalarının **bir kısmında veya tamamında üçüncü kişiler ile üretim faaliyetlerine yönelik rödöfans sözleşmeleri yapamaz.** Aksi takdirde rödöfans sözleşmesi ile yapılan madencilik faaliyetleri durdurulur. Maden ruhsat sahiplerinin, ruhsat sahalarının bir kısmında veya tamamında üçüncü kişilerle yapmış oldukları rödöfans sözleşmelerinde, bu alanlarda yapılacak madencilik faaliyetlerinden doğacak İş Kanunu, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili idari, mali ve hukuki sorumluluklar rödöfansçıya aittir. Ancak bu durum ruhsat sahibinin Maden Kanunundan doğan sorumluluklarını ortadan kaldırmaz.”*

119. Konut üretiminde, iş güvenliği ve şehircilik anlamında yeni kriterler konulması düşünülmekte midir?

Genel Müdürlüğümüz tarafından 2018 yılında, inşaat sektöründe yaşanan iş kazalarının ana nedenleri arasında görülen standartlara uygun olmayan ekipman kullanımının azaltılması ve böylelikle yüksekten düşme kazaları başta olmak üzere sektörde yaşanan kazaların önlenmesi odaklı faaliyetler yürütülmektedir.

Bu kapsamda yapılan çalışmalar dahilinde hali hazırda Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik çalışması yürütülmektedir. Önceden teknik düzenlemeleri yapılmış olan iskele sistemleri dışındaki diğer iş ekipmanlarının asgari kriterleri ile uygulama ve kullanım esaslarına yönelik teknik altyapı çalışması yürütülmekte olup geçici kenar koruma sistemleri, sütunlu çalışma platformları, güvenlik ağıları ve yaşam hatları ile ilgili teknik düzenlemeler yapılmaktadır.

120. İnşaatlarda yaşanan iş kazalarını ve ölüm vakalarını azaltmak üzere Bakanlığınızın ne gibi iş güvenliği politikaları üzerinde çalışmaktadır?

Genel Müdürlüğümüzün inşaat sektörüne yönelik mevzuat çalışmaları kapsamında 2013 yılında “Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği” yayımlanmıştır. Bu Yönetmelik mevcut durumda inşaat sektörüne ilişkin en kapsamlı ve güncel düzenleme niteliğindedir. Yapı İşlerinde İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Tüzüğünde yer alan, günümüz teknolojisi ve mevzuat anlayışla uyum sağlayan hükümler de bu Yönetmeliğe dercedilmiştir. Yönetmelikte cephe iskelelerinin ve güvenlik ağılarının ilgili standart numaralarına atıfta bulunularak standartlara uygun olması

gerektiğine dair düzenlemeler yapılmıştır. Ayrıca yüksekte çalışma ve iskeleler başta olmak üzere birçok konuda günümüz şartlarına uygun teknik bilgiler eklenmiştir.

Mevzuat çalışmalarının yanı sıra saha da etkin sonuçlar doğuracak projeler de yürütülmüştür. 2014-2015 yıllarında Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Türk Standartları Enstitüsü ve Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği gibi paydaşlarımızla “Güvenli İskele Projesi” yürütülmüştür. Proje kapsamında cephe iskelesi üreticileri ile istişare toplantıları düzenlenerek alt yapı çalışmaları yürütülmüş ve iskele üreticisi firmaların standartlara uygun üretim yapmaları sağlanmıştır. Proje öncesinde ülkemizde belgeli üretim yapan firma bulunmazken gelinin noktada 62 iskele firması standartlara uygun üretim yapmaktadır. Ayrıca proje kapsamında 13 şehir ziyaret edilmiş olup katılımcı profilini iskele üreticileri, iş güvenliği uzmanları, mühendisler, işverenlerin oluşturduğu 2000’in üzerinde katılımcıya ulaşılmıştır.

Güvenli Cephe İskelesi projesi yürütülürken Ahşap dış cephe iş iskeleleriyle ilgili olarak TSE ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile oluşturulan komisyon tarafından yürütülen çalışmalar kapsamında bu iskelelerin teknik kriterleri ve kullanım esasları belirlenmiştir. Söz konusu çalışma sonucu oluşturulan Ahşap Bileşenlerden Oluşan Dış Cephe İş İskeleleri Standardı (TS 13662) 2015 yılında yayımlanmıştır.

Genel Müdürlüğümüzün Türk Standardları Enstitüsü ile imzaladığı bir diğer protokol kapsamında inşaat işyerleri için hazırlanan “İş sağlığı ve güvenliği yönetim sistemi - Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler (KOBİ) için - İnşaat sektörü” Standardı (TS 13739) 6 Şubat 2017 tarihinde Teknik Kurulda kabul edilmiş ve yürürlüğe girmiştir.

İnşaat sektöründe meydana gelen kazaları ve bu kazalara bağlı kayıplara en aza indirmek için 2017 yılında “Hedef Sıfır” çalışmaları yürütülmüştür. Bu kapsamda 23-24 Mart 2017 tarihlerinde İstanbul ilinde "İnşaat Sektöründe Hedef Sıfır-Pratik Çözümler" semineri gerçekleştirilmiştir. Hedef Sıfır Vizyonu kapsamında, Bakanlığımız üst düzey yetkililerin katılımı ile 33 ilde işverenler, yapı denetim firmaları ve İSG profesyonellerine yönelik birer günlük bilgilendirme seminerleri ve saha ziyaretleri gerçekleştirilmiştir.

Sektörde farkındalığın artırılması ve iş kazalarının önlenmesi için devam ettirilen bilgilendirme faaliyetleri kapsamında 2017 yılında Adana, Bursa, Samsun ve İzmir’de inşaatlarda iş kazalarının ve bu kazalara bağlı kayıpların önlenmesine yönelik teknik bilgiler paylaşılmıştır. Sempozyumlarda büyük projelerden konusunda uzman temsilciler destek sağlamış ve ilgili ekipmanların örnek kurulumları gerçekleştirilmiştir.

2018 yılında sektörde özellikle yüksekte düşme kaynaklı kazaların ana nedenleri arasında görülen standartlara uygun olmayan ekipman kullanımının azaltılması odaklı faaliyetler yürütülmeye başlanmıştır. Bu kapsamda 07 Mart 2018 tarihinde Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği işbirliğinde Ankara’da “İnşaat İş Ekipmanları Çalıştayı” düzenlenerek sektör temsilcileri ile bir araya gelinmiştir.

Genel Müdürlüğümüz mevzuat çalışmaları kapsamında hali hazırda Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik çalışması yürütülmektedir. İskele dışında diğer iş ekipmanlarının asgari kriterleri ile uygulama ve kullanım esaslarına yönelik

teknik altyapı çalışması yürütölmekte olup geçici kenar koruma sistemleri, sütunlu çalışma platformları, güvenlik ağıları, yaşam hatları ile ilgili mevzuat düzenlemelerinin yapılmasıyla yüksekten düşmelerin sıkça yaşandığı alanlarda güvenliğin sağlanması hedeflenmektedir.

Bunların yanı sıra inşaat sektörüne yönelik teknik bilgilerin verildiğı çeşitli rehber, broşür, poster vb. yayın ve dokümanlar hazırlanarak dağıtımı gerçekleştirilmektedir. Böylece sektörde faaliyet gösteren firma yetkilileri, iş güvenliği profesyonelleri ve ilgililerin bilgi düzeyleri ile farkındalıklarının artırılması hedeflenmektedir.

Ayrıca inşaat sektöründe düşme dışındaki diğer kaza tiplerinin de ele alınması ve bu alanlara yönelik önleyici faaliyetlerin gerçekleştirilebilmesi amacıyla SGK verilerinin kaza analizi çalışmaları devam etmektedir.

121. Bakanlığınızın, Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) nün 1988 tarihli, 167 sayılı İnşaat İşlerinde Sağlık ve Güvenlik Sözleşmesinin onaylanması yönünde herhangi bir hazırlığı, çalışması veya girişimi var mıdır?

167 sayılı İnşaat İşlerinde Sağlık ve Güvenlik Sözleşmesi ILO tarafından 20 Haziran 1988 tarihinde kabul edilmiş, 11 Ocak 1991 tarihinde de yürürlüğe girmiştir. Ülkemiz tarafından 29 Kasım 2014 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan 6571 sayılı Kanun ile onaylanmıştır.

122. İnşaatlarda güvensiz bir çalışma ortamı görüldüğünde nereye başvurulmalıdır?

Bakanlığımızın her türlü ihbar ve şikayetlerin değerlendirildiğı Alo 170 hattı 7 gün 24 saat hizmet vermekte olup yapılan ihbar ve şikayetler ilgili birime aktarılarak ivedi şekilde geri dönüş yapılmaktadır.

123. İnşaatlarda iş kazalarının en yoğun olduğı yüksekten düşmelere yönelik ne tür çalışmalar yapmaktasınız?

Genel Müdürlüğümüz, ölümlü iş kazaları açısından ilk sırada yer alan yapı sektöründe yüksekte yapılan çalışmaların önemli bir kısmını oluşturan cephe iskelelerinin güvenlik şartlarına uygun olmamasından kaynaklı iş kazalarının önlenmesi amacıyla 2014 yılından itibaren “Güvenli İskele, İskelede Güvenlik Projesi” ni yürütmeye başlamıştır.

Bu proje ile öncelikli olarak ülkemizde kullanılan cephe iskelelerinin standartlara uygun şekilde üretilmesi, sektörde standarda uygun iskele kullanımının yaygınlaştırılması ve konu ile ilgili tüm taraflarda farkındalığın artırılması amaçlanmıştır. Ayrıca kurulum ve söküm aşamaları da dâhil olmak üzere kullanım boyunca iskelelerde güvenli çalışmanın sağlanması ile iş kazalarının ve bu kazalar neticesinde oluşan kayıpların azaltılması hedeflenmiştir.

Proje kapsamında, ilk olarak 2014 yılında sırasıyla Gaziantep, Kahramanmaraş, Adana ve Mersin illerinde birer günlük seminerler düzenlenmiş ve farkındalığın sağlanmasına yönelik eğitimler verilmiştir. 2015 yılında ise sırasıyla; Bursa, Eskişehir, Kayseri, Konya, Muğla, Samsun, Trabzon, Ankara ve Denizli illerinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği işbirliğinde bilgilendirme seminerleri düzenlenmiştir.

Katılımcı profilini işverenler, iş güvenli uzmanları, şantiye şefleri ve iskele üreticisi firma temsilcilerinin oluşturduğu seminerlerde; Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Türk Standardları Enstitüsü ve İnşaat Sanayicileri İşveren Sendikasından katılan müfettiş ve uzmanlar iskelelerde yüksekte düşme sebebiyle yaşanan iş kazalarının azaltılması ve standartlara uygun cephe iskelelerin üretilmesi amacıyla çeşitli sunumlar gerçekleştirmişlerdir.

Güvenli İskele Projesi başlamadan önce standartlara uygun üretim yapan cephe iskelesi üreticisi bulunmazken, TOBB ile işbirliği içerisinde yürütülen çalışmalar neticesinde an itibariyle TSE tarafından belgelendirilmiş 57 firma standartlara uygun üretim yapmaktadır. Bu gelişmelerle birlikte sektörde standartlara uygun cephe iskelesi kullanımında ciddi iyileştirmeler sağlandığı görülmektedir.

Güvenli iskele projesinde yaşanan olumlu gelişmelerin inşaatlarda kullanılan diğer iş ekipmanlarında da yaygınlaştırılabilmesi ve yapı işyerlerinde güvenli, standarda uygun ekipman kullanımının arttırılması amacıyla, sütunlu çalışma platformları, geçici kenar koruma sistemleri, güvenlik ağıları ve yaşam hatları ekipmanlarını konu alan çalışmalar yürütülmeye başlanmıştır. Bu kapsamda 2017 yılında 4 ilde (Adana, Bursa, Samsun, İzmir) “Güvenli İnşaat Sempozyumu gerçekleştirilmiş ve bu ekipmanların güvenli kullanım koşulları ile ilgili taraflar bilgilendirilmiştir.

Bu ekipmanlar ile ilgili yaşanan sıkıntılara dair şikayet ve ihbarların resmi yazı ile Bakanlığımız İş Teftiş Kurulu Başkanlığına, CİMER, BİMER ve Bakanlığımız danışma hattı ALO 170’e başvurulması halinde konu ile ilgili işlemler gerçekleştirilmektedir.

Genel Müdürlüğümüz tarafından yapı işlerinde yüksekte düşme sonucunda gerçekleşen kayıpların önlenmesi ve standartlara uygun ekipman kullanımının yaygınlaştırılması amacıyla inşaat sektöründe kullanılan geçici iş ekipmanlarının (sütunlu çalışma platformları, geçici kenar koruma sistemleri, güvenlik ağıları ve yaşam hatları) asgari kriterleri ile uygulama ve kullanma esaslarına yönelik mevzuat altyapısı çalışması yürütülmektedir.

Bu kapsamda “Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik Taslağı” hazırlanmış olup, 17-18-22-23 Ocak 2018 tarihlerinde ilgili ekipman üreticileri ile taslak üzerinde istişare toplantıları yapılmıştır. Yönetmelik taslağı, kamu kurum ve kuruluşları ile sosyal tarafların görüşlerine sunulmuş olup önümüzdeki süreçte taslağın Cumhurbaşkanlığına gönderilmesi planlanmaktadır.

124. Bakanlığınızın yapı sektöründe iş sağlığı ve güvenliğine yönelik yürüttüğü çalışmalar nelerdir?

- 4708 Sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun Kapsamında Yapılan İnşaatlarda İş Sağlığı Ve Güvenliğinin İyileştirilmesi İşbirliği Protokolü (2010-2011)
 - Bayındırlık ve İskân Bakanlığı ile Bakanlığımız arasında protokol imzalanmıştır.
 - 5 ilde 4225 yapı denetim elemanına iki günlük İSG eğitimleri verilmiştir.
- Türkiye’de İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Koşullarının İyileştirilmesi Projesi (İSGİP) (2010-2012)
 - İş sağlığı ve güvenliği profesyonellerine yönetim sistemleri, risk değerlendirmesi ve gözlem metodu hakkında eğitimler düzenlenmiştir.
 - İnşaat sektöründe İSG Yönetim Rehberi,
 - Risk Değerlendirmesi,
 - İSG Performans İzleme ve Sağlık Tehlikeleri Rehberleri hazırlanarak dağıtılmıştır.
 - 10 ilde 116 işyeri ve 1500 uzmana ulaşarak İSG Yönetim Sistemleri oluşturuldu.
- İş Sağlığı ve Güvenliğinin Geliştirilmesi Projesi (2013-2015)
 - 33 ilde düzenlenen seminerlerle yaklaşık 2500 uzmana eğitimler verildi.
- İNTES ile Bakanlığımız Arasında Rehber Hazırlanması Protokolü (2013-2014)
 - Yapı işlerinde risk değerlendirilmesi rehberi yayına hazırlandı.
 - Sağlık ve güvenlik planı rehberi yayına hazırlandı.

- ILO 167 sayılı İnşaatlarda İş Sağlığı ve Güvenliği Sözleşmesi
- 29.11.2014 tarihli ve 29190 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

- "Güvenli İskele-İskelede Güvenlik Projesi"(2014-2016)
 - İskelelerde yüksekten düşme sebebiyle yaşanan iş kazalarının azaltılması, standartlara uygun iskelelerin üretilmesi, iskele işinin her safhasında güvenli çalışmanın sürdürülebilmesi ve standartlar uygun iskelelerin işverenler tarafından temin edilmesinin önemi ve gerekliliğinin vurgulanması için 2014-2015 yıllarında Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Türk Standartları Enstitüsü ve Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği gibi paydaşlarımızla “Güvenli İskele Projesi” yürütülmüştür. Proje kapsamında cephe iskelesi üreticileri ile istişare toplantıları düzenlenerek alt yapı çalışmaları yürütülmüş ve iskele üreticisi firmaların standartlara uygun üretim yapmaları sağlanmıştır. Proje öncesinde ülkemizde belgeli üretim yapan firma bulunmazken gelinin noktada 60’ın üzerinde iskele firması standartlara uygun üretim yapmaktadır. Ayrıca proje kapsamında 13 şehir ziyaret edilmiş olup katılımcı profilini iskele üreticileri, iş güvenliği uzmanları, mühendisler, işverenlerin oluşturduğu 2000’in üzerinde katılımcıya ulaşılmıştır.
 - Güvenli Cephe İskelesi projesi yürütülürken Ahşap dış cephe iş iskeleleriyle ilgili olarak TSE ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile oluşturulan komisyon tarafından yürütülen çalışmalar kapsamında bu iskelelerin teknik kriterleri ve kullanım esasları belirlenmiştir. Söz konusu çalışma sonucu oluşturulan Ahşap Bileşenlerden Oluşan Dış Cephe İş İskeleleri Standardı (TS 13662) 2015 yılında yayımlanmıştır.

- Güvenli İnşaat Sempozyumları (2017)
 - 4 ilimizde Güvenli İnşaat Sempozyumları düzenlenerek inşaatlarda yaygın olarak kullanılan iş ekipmanlarının teknik detayları ve güvenli çalışma yöntemlerine ilişkin bilgiler taraflar ile paylaşılmıştır.

- Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik Taslağı Hazırlanması
 - “Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği”nin ilgili eklerinde değişiklikler yapılarak ve yeni bir ek oluşturularak yapı işyerlerinde yaygın olarak kullanılan geçici kenar koruma sistemleri, sütunlu çalışma platformları, güvenlik ağları, yaşam hatları gibi iş ekipmanlarının

standartlara uygunluğunun zorunlu hale getirilmesi ile bu ekipmanların kurulum, kullanım ve sökümüne ilişkin asgari sağlık ve güvenlik şartlarının düzenlenmesi sağlanacaktır.

125. Tarım sektöründe 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu öncesi ve sonrasını kıyasladığımızda öne çıkan hususları özetleyebilir misiniz?

30 Haziran 2012 tarihine kadar 4857 sayılı İş Kanunu kapsamında iş sözleşmesine dayanarak çalışılan, 50 üzeri işçinin bulunduğu tarım ve orman işlerinin yapıldığı işletmelerde ilgili Kanunun iş sağlığı ve güvenliği hükümleri uygulanmaktaydı. 50 ve 50'den az işçi çalıştıran tarım işletmelerinin Kanun kapsamı dışında bırakılması tarımda iş sağlığı ve güvenliği alanında çalışmaların yapılmasında sınırlayıcı bir etken olmuştur. 30 Haziran 2012 tarihinde 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun yayımlanmasıyla birlikte kamu, özel sektör ya da çalışan sayısı ayrımı yapılmaksızın tüm işyerleri ve çalışanlar Kanun kapsamına alınmıştır.

Kanun tarım sektörü için bir dönüm noktasıdır. Tüm çalışanların iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili hükümlerden faydalanacak olması, risk değerlendirmesine dayalı önleyici yaklaşımın esas alınması ve İSG hizmetlerinin sayı sınırı olmaksızın tüm çalışanlara sağlanması en önemli kazanımlardandır.

126. Emek yoğun bir sektör olan tarım sektöründe risk faktörlerinin en aza indirilmesi için Genel Müdürlük olarak politika ve tedbirleriniz nelerdir?

Genel Müdürlüğümüzün tarım sektörüne yönelik politika ve tedbirleri genel olarak;

- Tüm tarım işverenlerine ulaşılan bir sistemin kurulması ve bu sistemin İSG açısından kullanılabilir olması, sistemin sektörde iş kazalarını ve meslek hastalıklarını önleme noktasında işlevselliğinin artırılması,
- Tarım sektöründe çalışanlara yönelik araştırma ve geliştirme faaliyetlerinin artırılması
- Tarım sektörlerinde işverenlere, çalışanlara, İSG profesyonellerine yönelik bilgilendirme ve farkındalık artırma faaliyetlerinin artırılması
- Mesleki eğitim uygulamalarında İSG konusunda işbirliklerinin devam ettirilmesi,
- Mevsimlik çalışanların çalışma ve yaşam koşullarının iyileştirilmesi ve geliştirilmesi,

- Tarım sektöründe en fazla iş kazası ve meslek hastalıklarına neden olan makineler, pestisitler vb. konularda farkındalıkların artırılması, üreticilere ulaşılarak üretimden itibaren sağlık ve güvenliğin ön planda tutulması noktasında çalışmaların yürütülmesi şeklinde sıralanabilir.

127. Bakanlığınızın, (ILO) nün 184 Sayılı Tarımda İş Sağlığı ve Güvenliği Sözleşmesinin onaylanması yönünde çalışması var mıdır?

Bakanlığımız görev yetki ve sorumlulukları çerçevesinde oluşturulan İSG mevzuatı söz konusu sözleşmeye tam uyumludur. Sözleşmenin imzalanması için Bakanlığımız çalışmalarını sürdürmektedir.

128. Tarım sektöründe hedeflenen iş sağlığı ve güvenliği koşullarının sağlanması için Genel Müdürlük olarak yürüttüğünüz faaliyetler nelerdir?

2012 yılında merkezi İngiltere’de bulunan İngiltere İş Sağlığı ve Güvenliği Enstitüsü IOSH ile İş Sağlığı ve Güvenliği Enstitüsü Müdürlüğü, İSGÜM arasında protokol imzalanmıştır. Protokol kapsamında tarım ve gıda sektörlerinde yapılacak işyeri ziyaretleri ve incelemeleri ile sektöre yönelik risklerin tespit edilmesi, iş sağlığı ve güvenliği koşullarının belirlenmesi, iyileştirme uygulamalarına yönelik eğitim, bilgilendirme yapılması ve sektöre yönelik 6 adet rehberlerin hazırlanmasını sağlamıştır. Proje kapsamında 6 ilde toplam 13 işyeri ziyaret edilmiştir. Proje sonucunda:

- Hayvancılık sektöründe iş sağlığı ve güvenliği risklerinin belirlenmesi rehberi,
- Kırmızı et ve kanatlı hayvan işleme tesislerinde iş sağlığı ve güvenliği rehberi,
- Meyve-sebze işletmelerinde iş sağlığı ve güvenliği rehberi,
- Örtü altı yetiştiriciliğinde iş sağlığı ve güvenliği risklerinin belirlenmesi rehberi,
- Süt ve süt ürünleri imalatı sektöründe iş sağlığı ve güvenliği rehberi,
- Açık tarım alanlarında iş sağlığı ve güvenliği risk değerlendirmesi rehberi hazırlanmıştır.

“Tarımda İş Sağlığı ve Güvenliği Pilot Projesi” 2 Mart 2012 tarihinde başlatılmıştır. İlk çalışma olması nedeniyle pilot illerden başlanması uygun görülmüş olup, Şanlıurfa ve Adana pilot iller olarak belirlenmiştir. Projesi kapsamında seçilen illerde risk değerlendirmesi, sağlık taraması, ortam ölçümleri ve anket çalışması gerçekleştirilmiştir.

Tarımda İş Sağlığı ve Güvenliği Pilot Projesinin devamı niteliğinde 19 Mart 2013 tarihinde Bakanlığımız, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Ankara Üniversitesi, Çukurova Üniversitesi ve Harran Üniversitesi arasında **“Tarımda İş Sağlığı ve Güvenliği İşbirliği Protokolü”** imzalanmıştır. Bu protokol ile tarım sektöründe karşılaşılan ve çalışanların sağlık ve güvenliğini tehdit eden riskler ve bu risklere karşı alınacak önlemler, işverenlerin ve çalışanların iş sağlığı ve güvenliği konusunda eğitimi ve nihai hedef olarak güvenli davranış bilincinin geliştirilmesi amacıyla yapılacak çalışmalar ve oluşturulacak eylem planının yaygınlaştırılması için işbirliği amaçlanmıştır. Protokol kapsamında oluşturulan **“Tarımda İş Sağlığı ve Güvenliği Ortak Danışma Kurulu”** yılda iki kez toplanmakta ve taraflar çalışmalarını Kurul takibinde yürütmektedir.

14-15 Ocak 2016 tarihlerinde Ankara’da **“Tarım ve Ormancılık Sektörlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Risklerinin Değerlendirilmesi TAIEX Çalıştayı”** düzenlenmiştir. İki gün süren çalıştayda Türkiye’den ve Avrupa’dan sektörün seçkin isimleri aynı platformda tecrübe ve bilgi paylaşımı fırsatı bulmuş, sektörde devam eden sorunların farklı coğrafya ve koşullarda nasıl çeşitlendiği, farklı perspektiflerden, paralel mevzuatlar çerçevesinde bu sorunlara ne tür çözümler üretildiği ve üretilebileceği üzerinde tartışılmıştır.

Öz Orman-İş Sendikası tarafından Temmuz-Kasım 2018 tarihlerinde düzenlenen **“Tarım, Ormancılık İş Kolu İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimi Projesi”**ne Bakanlığımızın desteğiyle 10 farklı ilde tarım ve ormancılık sektörü çalışanlarına iş sağlığı ve güvenliği eğitimleri verilmeye devam edilmektedir.

Tarım sektöründe çalışanlara yönelik araştırma ve geliştirme faaliyetlerinin artırılması, tarım sektörlerinde işverenlere, çalışanlara, İSG profesyonellerine, tarım yayımcılarına, danışmanlarına yönelik bilgilendirme ve farkındalık faaliyetlerinin artırılması, mesleki eğitim uygulamalarında İSG konusunda işbirliklerin devam ettirilmesi, mevsimlik çalışanların çalışma ve yaşam koşullarının iyileştirilmesi ve geliştirilmesi, tarım sektöründe en fazla iş kazası ve meslek hastalıklarına neden olan makineler, tarım ilaçları (pestisitler) vb. konularda farkındalıkların artırılması, üreticilere ulaşılarak üretimden itibaren sağlık ve güvenliğin ön planda tutulması ile ilgili çalışmalarımızı sürdürmekteyiz.

129. İSGÜM Kişisel Koruyucu Donanımlar Test Laboratuvarı'nda hangi KKD testleri yapılmaktadır?

<https://www.csgeb.gov.tr/isgum> web adresinde Başvuru Formları linkinin altında yer alan deney listesi formunda İSGÜM Kişisel Koruyucu Donanımlar Test Laboratuvarı'nda yapılan testler yer almaktadır.

130. KKD Laboratuvarı'na test yaptırmak için nasıl bir yol izlenmelidir?

<https://www.csgeb.gov.tr/isgum> web adresinde Başvuru Formları linkinin altında yer alan KKD Test Talep Formu'nun hizmet sözleşme kısmında belirtilen yol izlenmelidir.

131. Ölçüm noktaları nasıl belirlenir?

İşyerinde solunum yoluyla maruz kalınan etkenler ile ilgili olarak numune alma ve değerlendirme stratejileri belirlenirken, TS EN 689 “İşyeri Havası-Solunumla Maruz Kalınan Kimyasal Maddelerin Sınır Değerler ile Karşılaştırılması ve Ölçme Stratejisinin Değerlendirilmesi İçin Kılavuz” vb standartlar gereğince yapılan işin niteliği, çalışan sayısı ve maruziyet süresi vb. parametreler dikkate alınır. Gürültü, Titreşim, Aydınlatma, Termal Konfor gibi ölçümlerde ölçüm noktası ve sayısı belirlenirken kullanılacak metottan yararlanılır.

132. Ölçüm sonuçları nasıl değerlendirilir?

Ölçüm sonuçları değerlendirilirken kişisel maruziyet ölçümleri - referans değerlendirme süresine göre- ilgili mevzuatta (ulusal ve uluslar arası mevzuatlarda) belirtilen sınır değerler ile karşılaştırılır.

133. Ortam ölçümü mü kişisel maruziyet ölçümü mü yapılmalıdır?

Ortam ölçüm sonuçları referans sınır değerler ile karşılaştırma yapılmaz. Ortam ölçümü sonuçları risk değerlendirmesi çalışmalarında kullanılabilir, çalışanın maruziyetinin tespiti için ortam ölçümü yerine kişisel maruziyet ölçümleri yapılması gereklidir.